

Bilaga 2 - Samrådsredogörelse för vindkraftspark Högsjön

Samrådsredogörelsen har sammanställts under perioden mellan november 2020 och april 2021, efter det att yttranden och synpunkter kommit in i de samråd som hållits inför den planerade vindkraftsparken Högsjön. Samrådsredogörelsen har därefter uppdaterats och justerats inför ansökan.

Samrådsredogörelsen har sammanställts av Sweco på uppdrag av Holmen.

Handläggare: Theres Sunnergren, Sweco.

Granskning: Hulda Pettersson (tidigare Sweco nu Holmen Energi AB) samt Filippa Giertha, Holmen Energi AB.

Foton och kartor i handlingen är, om inget annat anges, framtagna av Sweco eller Holmen.

De källor som hänvisas till i Avsnitt 3.1 har besökts under första veckan i oktober år 2021 för att säkerställa att de fortfarande är aktiva.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Processen	4
2	Samrådets genomförande	4
2.1	Samråd med Länsstyrelsen i Östergötland, Finspångs kommun och Norrköpings kommun.....	5
2.2	Samråd med övriga myndigheter, organisationer, företag och föreningar .	6
2.3	Samråd med närboende och allmänheten	7
2.3.1	Samrådsmöten för allmänhet och närboende.....	8
2.3.2	Utställning bibliotek och kommunhus	10
2.4	Samrådsportal och Holmens hemsida.....	10
2.5	Annonsering.....	11
2.6	Möjlighet att lämna synpunkter	13
2.7	Förlängd svarstid	13
3	Sammanställning av inkomna yttranden	13
3.1	Vanliga frågor/synpunkter och hur dessa bemöts av Holmen	14
3.2	Yttranden från myndigheter, organisationer och företag.....	32
3.3	Yttranden från närboende och allmänheten	45

1 Inledning

Holmen Energi AB (fortsättningsvis Holmen) har för avsikt att ansöka om tillstånd enligt 9 kap miljöbalken för två vindkraftsparker i Finspångs och Norrköpings kommuner, Östergötland. Vindkraftsparkerna kallas för Högsjön och Klintaberget.

När projekten inleddes hade Holmen för avsikt att ansöka om tillstånd för tre vindkraftsparker och samrådsprocessen för de tre vindkraftsparkerna hanterades parallellt. Vindkraftspark Skybygget har sedan tillståndsprcessen inleddes först slagits samman med vindkraftspark Klintaberget och hanterats som en gemensam vindkraftspark. Därefter har Holmen beslutat att det i nuläget inte är aktuellt att ansöka om tillstånd för att uppföra vindkraftverk inom det område som under samrådet kallades för Skybygget. Det kommer därför lämnas in två tillståndsansökningar för vindkraftsparker, en för Högsjön och en för Klintaberget.

1.1 Processen

Denna samrådsredogörelse gäller vindkraftspark Högsjön. Projektområdet är ca 11 km² stort och omfattar 14 vindkraftverk som kommer ha en maximal höjd om 290 meter vardera.

Eftersom vindkraftspark Högsjön är en sådan tillståndspliktig verksamhet som kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt miljöbedömningsförordningen (2017:996) ska en specifik miljöbedömning göras. Som en del av miljöbedömningen ska undersökningssamråd och avgränsningssamråd genomföras. Vid verksamheter som kan antas medföra betydande miljöpåverkan krävs inget separat undersökningssamråd. Samrådet för vindkraftspark Högsjön har därför direkt genomförts som ett avgränsningssamråd.

Samrådet ligger till grund för den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska tas fram. Samråd ska vid betydande miljöpåverkan, enligt 6 kap. MB, ske med:

- länsstyrelsen
- tillsynsmyndigheten
- övriga statliga myndigheter och de kommuner som kan antas bli berörda.
- de enskilda som kan antas bli särskilt berörda
- den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

En samrådsredogörelse är en beskrivning av hur samrådet har gått till. Hur sökanden valt att bjuda in till samråd, vilka yttranden som kommit in och vilka samrådsmöten som hållits. Samrådsredogörelsen ska redovisa de synpunkter som lämnats in och hur sökanden väljer att bemöta dessa. Samrådsredogörelsen visar även hur sökanden har valt att hantera dessa i den fortsatta processen med upprättandet av MKB och tillståndsansökan. Samtliga samrådsparter har ombetts att lämna sina yttranden/synpunkter skriftligt.

2 Samrådets genomförande

Samrådet ägde rum under hösten 2020. Genomförandet av samråd, möten och andra kontaktvägar beskrivs nedan. Med anledning av Covid-19 genomfördes samrådet med

flexibilitet och anpassningar utifrån då gällande restriktioner. Detta påverkade bland annat utformningen av samrådsmöten med allmänheten som beskrivs i Avsnitt 2.3.

I Tabell 1 redovisas genomfört samråd i kronologisk ordning. I tabellen finns även hänvisningar till det avsnitt där aktiviteterna och de olika skedena i samrådsprocessen beskrivs utförligare.

TABELL 1: GENOMFÖRT SAMRÅD I KRONOLOGISK ORDNING.

Datum	Aktivitet
2020-09-01	Utskick av samrådsunderlag till Länsstyrelsen Östergötland, Finspångs kommun och Norrköpings kommun, se Avsnitt 2.1.
2020-09-22	Samrådsmöte med Länsstyrelsen Östergötland, Finspångs kommun och Norrköpings kommun, se Avsnitt 2.1.
2020-09-28	Utskick av samrådsunderlag till myndigheter, organisationer och företag, se Avsnitt 2.2.
2020-09-28	Utskick av samrådsinbjudan och samrådsinformation till berörda fastighetsägare, se Avsnitt 2.3.
2020-09-28	Publicering av projektets samrådsportal. Publicering av information om projekten och en hänvisning till samrådsportalen på Holmens hemsida. Se Avsnitt 2.4.
2020-10-03	Annons i tidningar, se Avsnitt 2.5.
2020-10-07	Annons i tidningar, se Avsnitt 2.5.
2020-10-03- 2020-10-14	Annons i tidningar, se Avsnitt 2.5.
2020-10-20- 2020-10-22	Samrådsmöten i form av öppet hus på Elgsjögården, se Avsnitt 2.3.
oktober- november 2020	Samrådsinformation tillgänglig på bibliotek & kommunhus, se Avsnitt 2.3.
2020-10-30	Annons i tidningar om förlängd yttrandetid, se Avsnitt 2.7.
2020-11-12	Sista dag för inlämnande av yttranden.

2.1 Samråd med Länsstyrelsen i Östergötland, Finspångs kommun och Norrköpings kommun

Samrådet inleddes den 1 september 2020 genom utskick av samrådsunderlag och inbjudan till samrådsmöte till Länsstyrelsen Östergötland, Finspångs kommun och Norrköpings kommun.

Den 22 september 2020 hölls avgränsningssamråd med Länsstyrelsen Östergötland, Finspångs kommun och Norrköpings kommun. Mötet hölls i Linköpings Konsert & Kongress där det fanns förutsättningar för att genomföra samrådsmötet och samtidigt följa Folkhälsomyndighetens då gällande riktlinjer.

Syftet med avgränsningsrådet var att informera om planerad verksamhet samt att behandla omfattningen och inriktningen på projektets MKB. Vid mötet deltog totalt 20 personer, varav 4 stycken representerade Holmen och 4 stycken var konsulter från Sweco. Övriga 12 var tjänstepersoner från Länsstyrelsen Östergötland, Finspångs kommun respektive Norrköpings kommun. För närvarolista, se anteckningarna i Bilaga 2. Samrådsmötet var indelat i tre pass, ett för varje vindkraftspark. Varje pass inleddes med en presentation av respektive vindkraftspark, presentationerna återfinns i Bilaga 2.

Länsstyrelsen och kommunerna ansåg att Holmens förslag till utformning av samrådsprocessen med berörda/allmänhet och övriga myndigheter vad gäller utskick, informationskanaler, samrådsutställningar med mera var omfattande och bra. Finspångs kommun rekommenderade att annonsering även skulle ske i Katrineholms Kuriren, vilket också gjorts. Synpunkterna från Länsstyrelsen och kommunerna finns nedskrivna i minnesanteckningar från mötet som återfinns i Bilaga 2.

Länsstyrelsen Östergötland har, utöver de synpunkter som finns i minnesanteckningarna, även lämnat synpunkter i sitt meddelande till följd av samråd enligt 6 kap. miljöbalken gällande vindkraft den 9 oktober 2020, dnr 551-14355-20. I Avsnitt 3.2 framgår vilka synpunkter som kommit in och hur dessa bemöts av Holmen. Både Finspångs och Norrköpings kommun har meddelat att de avstår att skicka några ytterligare synpunkter utöver de som finns nedtecknade i minnesanteckningarna.

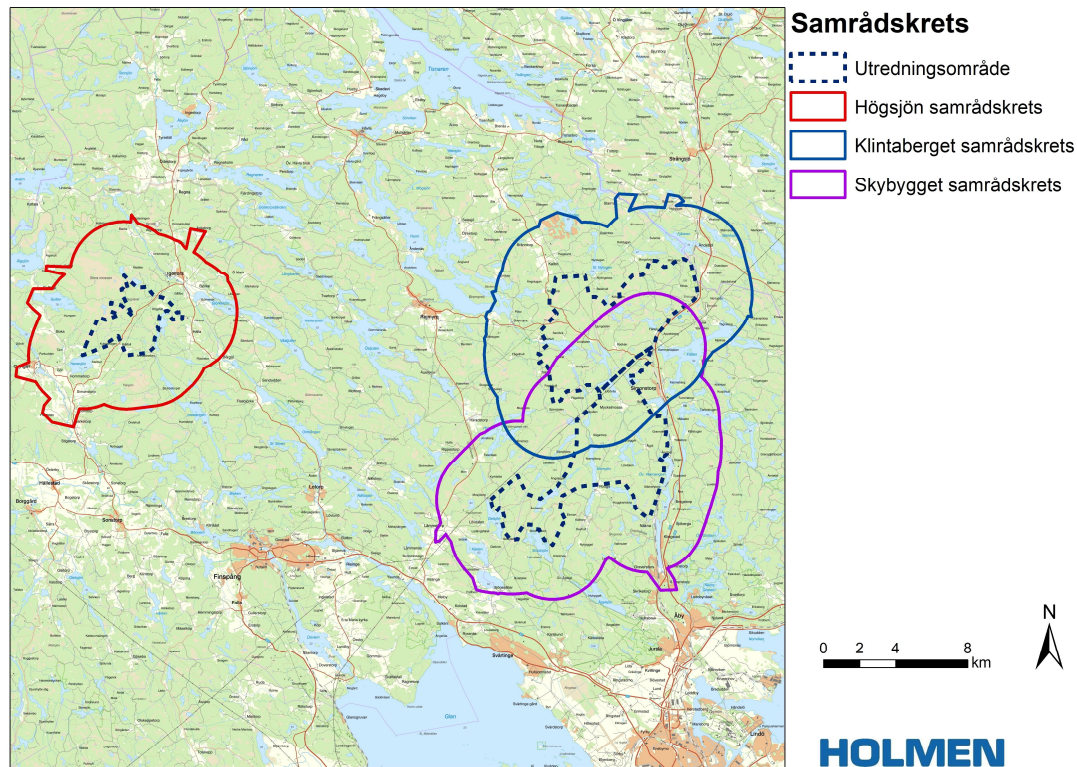
2.2 Samråd med övriga myndigheter, organisationer, företag och föreningar

Den 28 september 2020 skickades samrådsunderlag, se bilaga 1, till myndigheter, organisationer och företag enligt sändlista (se bilaga 3).

Samrådsretsen för samråd med övriga myndigheter, organisationer, företag och föreningar har tagits fram genom erfarenhet från liknande vindkraftsprojekt. Utöver nationellt verksamma samrådsparter har lokala samrådsparter som kan antas vara berörda identifierats från kommunernas föreningsregister. Holmen har även gjort fältbesök i området och då noterat ytterligare företag eller föreningar som kan antas vara berörda. Samrådsretsen har innan utskick stämts av med Länsstyrelsen Östergötland län, Finspångs kommun och Norrköpings kommun, som bidragit till att komplettera listan. Samrådsunderlaget skickades ut till 97 mottagare, se sändlista i bilaga 3. De synpunkter som kommit in från myndigheter, organisationer, företag och föreningar redovisas i Avsnitt 3.2.

Under samrådet har Holmen haft flera informationsträffar när det efterfrågats, bland annat med ornitologiska föreningar och LRF. Dessa är att betrakta som just informationstillfällen, inga minnesanteckningar har tagits och de diskussioner som förekommit redovisas inte i denna samrådsredogörelse. Vid dessa informationsträffar har de närvarande anmodats att inkomma med eventuella synpunkter i skriftligt samrådsyttrande.

2.3 Samråd med närboende och allmänheten

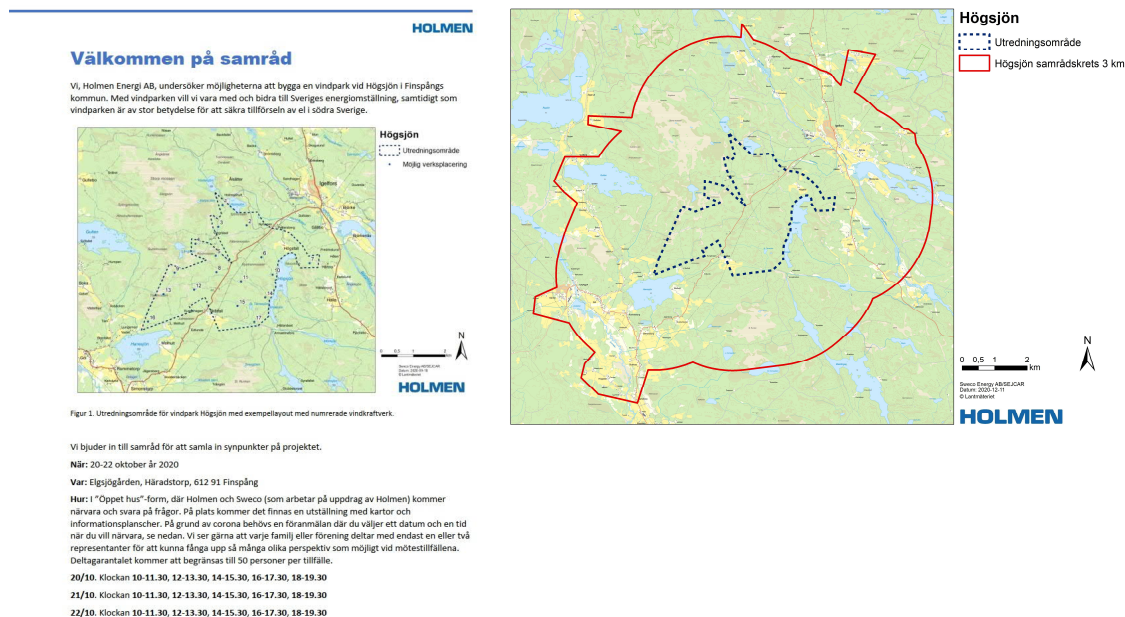

FIGUR 2-1: FIGUREN VISAR AVGRÄNSNINGEN FÖR DE OMRÅDEN INOM VILKA INBJUDAN TILL SAMRÅDET FÖR HOLMENS VINDKRAFTSPARKER SKICKADES UT.

Samråd med närboende och allmänheten inleddes den 28 september 2020 genom att samrådsinformation och samrådsinbjudan skickades ut till samtliga fastighetsägare inom minst 3 km från den planerade vindkraftsparken, se Figur 2-1. I områden där avgränsningen för samråds-kretsen är belägen vid samlad bebyggelse har hela den samlade bebyggelsen inkluderats i samråds-kretsen. Totalt skickades 2907 stycken inbjudningar till samrådet ut, varav 580 gällde vindkraftspark Högsjön, se Figur 2-2.

Inbjudan till berörda fastighetsägare innehöll en karta och en sammanfattning av samrådsunderlaget, länk till samrådsportalen samt plats och form för samrådsmötet och hur anmälan till samrådsmötet kunde göras. Det framgick i samrådsinbjudan var samrådsunderlaget fanns att tillgå och när synpunkter skulle vara inlämnande. I utskicket uppmanades fastighetsägaren att även informera eventuella hyresgäster. I utskicket fanns även mejl och telefonnummer till kontaktpersoner hos Holmen och Sweco. Utskicket återfinns i Bilaga 4.

Under hela samrådstiden har samrådsunderlaget funnits tillgängligt på Holmens hemsida och i projektens samrådsportal, se Avsnitt 2.4.

FIGUR 2-2: FIGUREN TILL VÄNSTER VISAR FÖRSTA SIDAN FRÅN DEN SAMRÅDSINBJUDAN SOM SKICKADES UT TILL SAMTLIGA FASTIGHETSÄGARE INOM MINST 3 KM FRÅN PLANERADE VINDKRAFTSPARK HÖGSJÖN. FIGUREN TILL HÖGER VISAR VILKA FASTIGHETSÄGARE SOM FICK UTSKICKET.

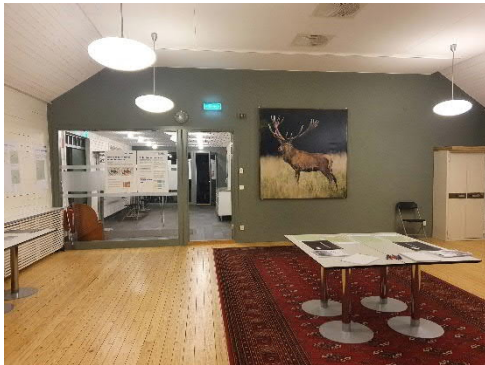
2.3.1 Samrådsmöten för allmänhet och närboende

Den 20-22 oktober 2020 hölls samrådsmöten för allmänhet och närboende i form av öppet hus med samrådsutställning på Elgsjögården i Häradstorp. Samrådsmötena anpassades utifrån rådande restriktioner och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten, då det vid mötestillfällena inte var möjligt att samla mer än 50 personer vid ett mötestillfälle.

Holmen valde därför att bjuda in till 5 stycken 1,5 timme långa pass under tre dagar, dvs totalt fanns 15 mötestillfällen att välja på. Information om upplägget på samrådsmötena presenterades på samrådsportalen. Samrådsmötena annonserades även i lokalpress, se Avsnitt 2.5.

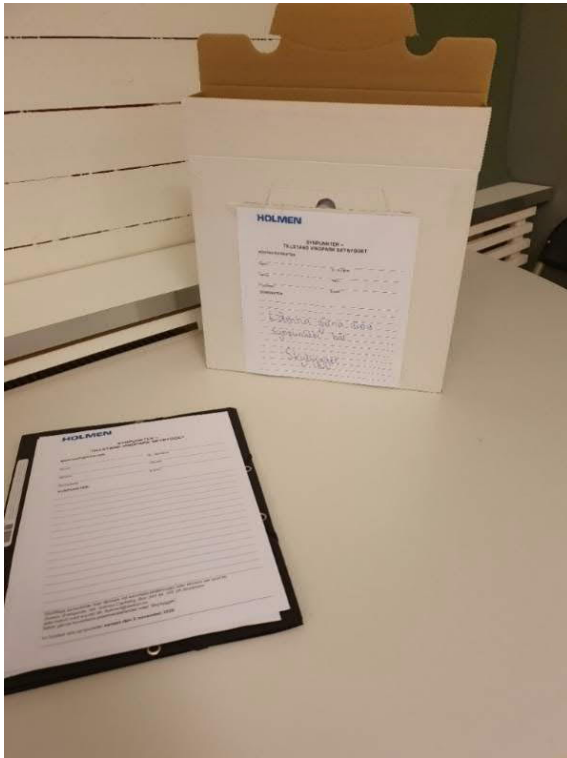
Anmälan till samrådsmöte kunde göras via samrådsportalen eller direkt till kontaktpersonerna på Holmen och Sweco fram till en vecka innan mötet ägde rum. Inga av de pass som hölls var fullbelagda, vilket gjorde att samtliga deltagare fick möjlighet att gå på de pass de ville anmäla sig till, sena anmälningar accepterades och även besökare som kom utan att ha anmält sig i förväg kunde delta på de pass de kom till.

På samrådsmötet presenterades materialet på ett antal affischer i A2-format, se Figur 2-3. Utöver affischerna fanns pärmar med samrådsmaterialet och fotomontagen tillgängliga. För att sprida ut besökarna i lokalen presenterades utställningen för Högsjön i ett eget rum medan Klintaberget och Skybygget presenterades gemensamt. Utöver materialet för respektive park presenterades även material gällande de kumulativa effekterna för Klintaberget och Skybygget. Material som visades på Elgsjögården fanns även tillgängligt via samrådsportalen.

FIGUR 2-3: FIGUREN VISAR BILDER FRÅN SAMRÅDSUTSTÄLLNINGEN PÅ ELGSJÖGÅRDEN DEN 20-22 OKTOBER 2020. DE ÖVRE TVÅ BILDERNA VISAR UTSTÄLLNINGEN GÄLLANDE HÖGSJÖN. DE TVÅ NEDRE BILDERNA VISAR UTSTÄLLNINGEN GÄLLANDE KLINTABERGET OCH SKYBYGGET DÄR ÄVEN MATERIAL FÖR DE KUMULATIVA EFFEKTERNA AV DE BÅDA PARKERNA PRESENTERADES.

På plats i Elgsjögården fanns vid varje samrådsmöte 5-10 representanter i form av medarbetare från Holmen och konsulter från Sweco som visade materialet och besvarade de frågor som ställdes. Med anledning av formatet på samrådsmötet togs inga mötesanteckningar. Besökare uppmuntrades att använda tillhandahållna synpunktslappar för att lämna synpunkter eller att skicka in dessa efteråt via samrådsportalen. De tillhandahållna synpunktslapparna fanns tillgängliga i anslutning till materialet för respektive vindkraftspark och var förmärkta med respektive vindkraftsparks namn, se Figur 2-4.

FIGUR 2-4: PÅ SAMRÅDSMÖTENA I ELGSJÖGÅRDEN TILLHANDAHÖLLS FÖRBEREDA SYN-PUNKTSLAPPAR FÖR ATT DE NÄRVARANDE SKULLE GES MÖJLIGHET ATT LÄMNA SYN-PUNKTER PÅ PLATS. FIGUREN VISAR HUR DE FÖRBEREDA SYN-PUNKTSLAPPARNA OCH LÅDAN DE KUNDE LÄMNAS I SÅG UT FÖR SKYBYGGET.

2.3.2 Utställning bibliotek och kommunhus

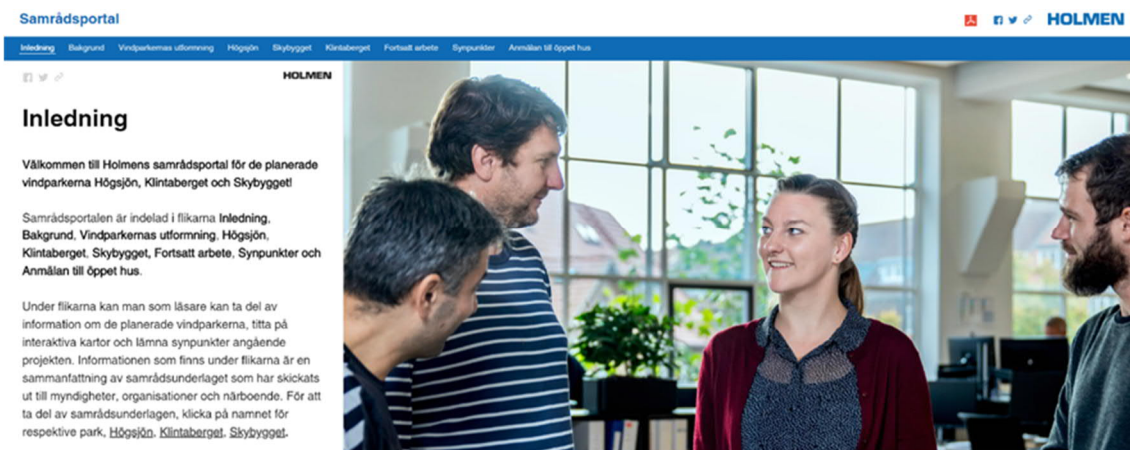
Efter de samrådsmöten som hölls i Elgsjögården gavs möjlighet att ta del av samrådsmaterial på biblioteket i Finspång, biblioteket i Åby och på kommunhusen i Finspång och Norrköping, se Figur 2-5. Samrådsmaterial fanns att tillgå i pärmar vid kommunhusens receptioner fram till den 12 november 2020. Eftersom Östergötlands län under november månad omfattades av strikta restriktioner med anledning av Covid-19 stängdes biblioteken den 30 oktober 2020.

FIGUR 2-5: EFTER DE SAMRÅDSMÖTEN SOM HÖLLS I ELGSJÖGÅRDEN GAVS MÖJLIGHET ATT TA DEL AV SAMRÅDSMATERIAL PÅ BIBLIOTEKET I FINSPÅNG, ÅBY OCH PÅ KOMMUNHUSEN I FINSPÅNG OCH NORRKÖPING. FIGUREN VISAR BIBLIOTEKsutställningen i ÅBY.

2.4 Samrådsportal och Holmens hemsida

Den 28 september 2020 publicerades projektets samrådsportal, se Figur 2-6. Samma dag lades även information om projekten och en hänvisning till samrådsportalen ut på Holmens hemsida.

FIGUR 2-6: FIGUREN VISAR ETT SKÄRMKLIPP FRÅN PROJEKTETS SAMRÅDSPORTAL. PORTALEN FANNS TILLGÄNGLIG UNDER HELA SAMRÅDSTIDEN. PÅ SAMRÅDSPORTALEN REDOVISADES SAMRÅDSUNDERLAGET, FOTOMONTAGE, KARTOR MED MERA.

Samrådsportalen med information om de tre planerade vindkraftsparkerna och informationen på Holmens hemsida har funnits tillgänglig under hela samrådstiden. På samrådsportalen har samrådsunderlaget, fotomontage, kartor med mera redovisats. Det har skickats ut skriftliga handlingar till de som så önskat. Startsidan på samrådsportalen har haft hänvisning till kontaktpersoner hos både Holmen och Sweco att vända sig till vid frågor och funderingar.

Portalen har kontinuerligt uppdaterats när nytt material tillkommit från exempelvis inventeringar och analyser. Underlaget har även anpassats och uppdaterats efter synpunkter och önskemål som kommit in, exempelvis har ljudberäkningarna efter önskemål kompletterats med att redovisa beräknad 30 dB(A) ekvivalent ljudnivå. Det har även gått att lämna sina synpunkter direkt via portalen.

2.5 Annonsering

Inför kungörelseannonsering om samråd togs kontakt med Länsstyrelsen Östergötland om lämpliga tidningar att annonsera i. Enligt Länsstyrelsen var Norrköpings Tidningar och Folkbladet Norrköping de tidningar som var aktuella för kungörelser för samtliga projekt. Vid samrådsmötet den 22 september 2020 rekommenderade Finspångs kommun att annonsering även skulle ske i Katrineholms-Kuriren. Holmen valde, utöver de rekommenderade tidningarna, att även annonsera i Östgöta Correspondenten.

Den 3 och 7 oktober 2020 publicerades inbjudan till samråd med halvsidesannons i Norrköpings Tidningar (NT), Östgöta Correspondenten (Corren), Folkbladet Norrköping och Katrineholms-Kuriren (kkuriren), se Figur 2-7.

Välkommen på samråd

Inbjudan till samråd enligt 6 kap miljöbalken

Vi, Holmen Energi AB utreder möjligheten att ansöka om tillstånd för tre olika vindparker; Högsjön, Klintaberget och Skybygget inom Finspängs och Norrköpings kommuner. Med vindparkerna vill vi vara med och bidra till Sveriges energiomställning, samtidigt som vindparkerna är av stor betydelse för att säkra tillförseln av el i södra Sverige.

Vi bjuder in till samråd för att samla in synpunkter på projekten.

När: 20/10 Klockan 10-11.30, 12-13.30, 14-15.30, 16-17.30, 18-19.30
21/10 Klockan 10-11.30, 12-13.30, 14-15.30, 16-17.30, 18-19.30
22/10 Klockan 10-11.30, 12-13.30, 14-15.30, 16-17.30, 18-19.30

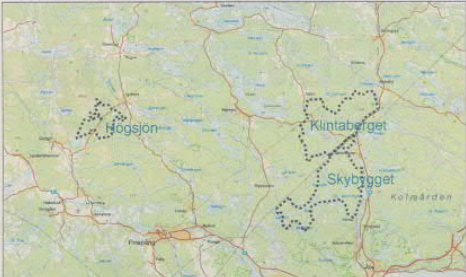
Var: Elgsjögården, Häradsörp, 612 91 Finspång

Hur: I "Öppet hus"-form, där Holmen och Sweco (som arbetar på uppdrag av Holmen) kommer närvara och svara på frågor. På plats kommer det finnas en utställning med kartor och informationsplanscher. På grund av corona behövs en föransmälan där du väljer ett datum och en tid när du vill närvara, se nedan. Deltagarantalet kommer att begränsas till 50 personer per tillfälle.

På grund av rådande restriktioner krävs föransmälan till samrådsutställningen. Anmäl ditt deltagande **senast den 15 oktober**. Var vänlig ange antal som kommer och vilken mötestid som önskas. Vi ser gärna att varje familj eller förening deltar med endast en eller två representanter för att kunna fånga upp så många olika perspektiv som möjligt. Anmälan görs i Holmens samrådsportal <https://geoportal.sweco.se/samradholmen>, alternativt via e-post eller telefon (se kontaktuppgifter nedan).

Vi följer Folkhälsomyndighetens riktlinjer och uppmanar alla att stanna hemma om man inte känner sig frisk.

All information om de tre utredningsområdena, som kommer ges vid samrådsutställningen, finns på Holmens hemsida holmen.com/vindkraft och på Holmens samrådsportal <https://geoportal.sweco.se/samradholmen>. Det kommer även att finnas utställningar på biblioteket i Finspång, biblioteket i Åby och på kommunhusen i Finspång och Norrköping under perioden 23 oktober till 2 november.

Högsjön; Klintaberget, Skybygget

Utredningsområden

0 2,5 5 10 km

Synpunkterna ska skickas skriftligt **senast den 2 november** digitalt via länk i samrådsportal eller via e-post eller post (se kontaktuppgifter nedan till respektive ansvarig på Sweco Energy AB).

Johnny Carlberg (ansvarig vindpark Högsjön)
Marie Ernström (ansvarig vindparkerna Klintaberget och Skybygget)

Adress: Sweco Energy AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm
E-post: holmen@sweco.se
Telefon: Johnny Carlberg, 070-217 48 73, Marie Ernström, 070-255 58 78

HOLMEN

FIGUR 2-7: INBJUDAN TILL SAMRÅD GJORDES GENOM ANNONSERING I NORRKÖPINGS TIDNINGAR, ÖSTGÖTA CORRESPONDENTEN, FOLKBLADET NORRKÖPING OCH KATRINEHOLMS-KURIREN DEN 3 OCH 7 OKTOBER 2020. FIGUREN VISAR INBJUDAN TILL SAMRÅD FRÅN NORRKÖPINGS TIDNINGAR, INFÖRD DEN 3 OKTOBER 2020.

En digital annons fanns på tidningarnas hemsidor (NT och Folkbladet har gemensam hemsida) mellan den 3 och 14 oktober 2020, se Figur 2-8. Formatet på den digitala annonsen var anpassat för att vara läsbart och tillgängligt oavsett om det lästes från dator, surfplatta eller mobil. Den digitala annonsen var direktlänkad till samrådsportalen och köptes med ett stort antal visningar som, enligt muntliga uppgifter från Östmedia, innebär att alla som besökt hemsidan under perioden bör ha sett den minst en gång per dag.

nt

Mina sidor

Lokalt Senaste nytt Mina nyheter Affärsliv Sport Kultur & Nöje Åsikter Familj Bloggar Bostad Korsord E-tidning Väder Shop

Samråd om tre planerade vindkraftparker

Inbjudan till samråd enligt 6 kap miljöbalken

Vi utreder möjligheten att ansöka om tillstånd för tre olika vindparker; Högsjön, Klintaberget och Skybygget inom Finspängs och Norrköpings kommuner.

HOLMEN

FIGUR 2-8: FÖRUTOM ANNONSERING I FYSISKA TIDNINGAR FANNES ÄVEN EN DIGITAL ANNONS PÅ TIDNINGARNAS HEMSIDOR SOM LÄNKADE TILL SAMRÅDSPORTALEN. FIGUREN VISAR DIGITAL INBJUDAN TILL SAMRÅD FRÅN NORRKÖPINGS TIDNINGARS HEMSIDA, ANNONSEN LÅG PUBLICERAD MELLAN DEN 3 OCH 14 OKTOBER 2020.

2.6 Möjlighet att lämna synpunkter

Synpunkter har under samrådstiden gått att lämna via samrådsportalen, via epost, vanligt brev och på papper direkt vid de samrådsmöten som hölls under oktober månad (se Figur 2-4). Sista svarsdag har stått tydligt angivet i all kommunikation.

2.7 Förlängd svarstid

Efter att flera önskemål kommit in om att förlänga svarstiden beslutade Holmen att förlänga svarstiden med 10 dagar till den 12 november 2020. Information om detta spreds via samrådsportalen, hemsidan samt direktutskick till de som lämnat önskemål om förlängd svarstid och kontaktuppgifter.

Information om att samrådstiden förlängts publicerades i samma tidningar som tidigare, Norrköpings Tidningar (NT), Östgöta Correspondenten (Corren), Folkbladet Norrköping och Katrineholms-Kuriren (kkuriren), med kvartssidas annons den 30 oktober 2020, Figur 2-9.

FIGUR 2-9: FÖRLÄNGD SVARSTID MEDDELADES GENOM ANNONSERING I NORRKÖPINGS TIDNINGAR, ÖSTGÖTA CORRESPONDENTEN, FOLKBLADET NORRKÖPING OCH KATRINEHOLMS-KURIREN DEN 30 OKTOBER 2020. FIGUREN VISAR MEDDELANDE OM FÖRLÄNGD SVARSTID FRÅN NORRKÖPINGS TIDNINGAR, INFÖRD DEN 30 OKTOBER 2020.

Även de yttranden som kommit in efter den 12 november 2020 och fram till den 31 december 2020 har inkluderats i denna samrådsredogörelse.

3 Sammanställning av inkomna yttranden

Det har kommit in en stor mängd yttranden från allmänheten och närboende. Eftersom samråd genomfördes samtidigt för tre vindkraftsparker har synpunkter där det inte tydligt framgår vilken park som avses inkluderats i denna samrådsredogörelse.

Under samrådet för vindkraftspark Högsjön kom det in 354 stycken skriftliga yttranden från 281 olika parter, varav 51 stycken var från myndigheter, organisationer och företag medan övriga var från närboende och allmänhet. Av de yttranden som skickades in från närboende och allmänhet var 112 yttranden specifikt riktade till vindkraftspark Högsjön, medan övriga gällde samtliga vindkraftsparker.

För att öka läsbarheten i dokumentet och redovisa vilka frågor som förekommit mer frekvent inleds sammanställningen av inkomna yttranden med en redovisning av de vanligaste frågorna och synpunkterna och hur Holmen bemöter dessa i Avsnitt 3.1. Frågorna är tematiskt indelade med rubriksättning som gör det enkelt att hitta.

Holmen har uppmärksammat att det bland boende i närområdet finns en oro för att vindkraftsparken kan orsaka hälsobekymmer samt påverka både upplevelsen av området och boendemiljön.

Holmen förstår oron som finns kopplat till den förändring av närmiljön som etableringen innebär och bemöter i denna samrådsredogörelse de frågor som finns kopplat till detta.

De yttranden som lämnats in biläggs i sin helhet i Bilaga 5 (myndigheter, företag och organisationer) respektive Bilaga 6 (närboende och allmänhet). Varje yttrande i bilagan är numrerat och besvaras av Holmen i Avsnitt 3.2 respektive Avsnitt 3.3. Med anledning av den personliga integriteten kommer myndigheter, företag och organisationer namnges i tabellen, medan yttranden från privatpersoner endast markeras med den siffra yttrandet i bilagan numrerats med. För de fall där fler yttranden kommit in från samma part har dessa besvarats gemensamt.

Den information och de synpunkter som kommit in under samrådstitiden har beaktats vid utformningen av MKB.

3.1 Vanliga frågor/synpunkter och hur dessa bemöts av Holmen

Nedan återges frågor som varit återkommande i flera yttranden samt bemötanden av dessa. Fokus ligger på att bemöta de frågor som bedöms relevanta för den aktuella tillståndsansökan. I projektets MKB framgår avgränsningen av relevanta miljöaspekter och konsekvenserna för dessa.

Teknisk utformning, lokalisering och markanvändning

1. Varför satsar Holmen på vindkraft?

Bemötande från Holmen: *Energiförsörjningen är en viktig samhällsutmaning för Sverige både på kort och lång sikt. Genom att utveckla vindkraftsproduktion bidrar Holmen till att lösa de globala klimatutmaningarna och till att förbättra elförsörjningen lokalt och regionalt. Särskilt elförsörjningen i södra Sverige behöver förbättras så att risken för elbrist minskar. Idag riskerar en otillräcklig elproduktion och bristande överföringskapacitet till södra Sverige att resultera i längre perioder med höga elpriser. Elintensiva industrier som Holmens bruk och sågverk kan under dessa perioder tvingas dra ned på produktionen av lönsamhetsskäl.*

Enligt Energimyndighetens och Naturvårdsverkets nationella strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad¹ är den geografiska fördelningen av produktionskapaciteten av stor betydelse i sammanhanget. En stor andel av Sveriges elproduktion är belägen i de norra delarna av landet, där vattenkraften har en dominant position. Samtidigt återfinns den största andelen av elanvändningen i södra Sverige. Den el som produceras i södra delarna av Sverige, genom exempelvis kärnkraft, är inte tillräcklig för att täcka elbehovet. Detta innebär att el behöver överföras långa sträckor utan avbrott i tillförseln. Sveriges stamnät är just nu nära gränsen för vad överföringen från produktionen i norr till användningen i söder klarar av, varpå även kapacitetsbrist i stamnätet är en realitet. Sverige behöver ett pålitligt elsystem som

¹ Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad – Statens energimyndighet, ER 2021:2

levererar el där och när den behövs. Det är en nödvändighet för framtida investeringar, jobb och tillväxt. Situationer med exempelvis roterande bortkoppling med anledning av effektbrist skulle ha stor inverkan på den pålitligheten.²

Leveranssäker och konkurrenskraftig elförsörjning årets alla dagar är en avgörande faktor för basindustrins framtida investeringar. Ökad produktion av vindkraftsel bedöms vara en konkurrensfördel för både Holmen och Sverige. Samtidigt bidrar ökad lokal elproduktion till en bättre elförsörjningssituation för städer som Norrköping och Finspång, vars utveckling enligt Holmens uppfattning, riskerar att begränsas av elförsörjningen till nya industrier och bostadsområden.

Som stora markägare anser Holmen att det är viktigt att ta ansvar och vara med och arbeta för lösningar på den klimatutmaning världens står inför. Vindkraftsetableringar som denna stärker Holmen som företag samtidigt som det är ett viktigt bidrag i Holmens strävan att bidra till ett hållbart och cirkulärt samhälle såväl lokalt och regionalt som nationellt och globalt.

Se även fråga 3 gällande vad som händer med elen som produceras.

2. Varför har Holmen valt just den här platsen? Kan ni inte placera vindkraftverken i anslutning till större vägar och järnvägar eller industriområden istället för i vår orörda och ostörda natur?

Bemötande från Holmen: Valet av platsen har föregåtts av en GIS-baserad analys (en digital analys av geografisk information) för att lokalisera lämpliga områden att utreda för vindkraftsetablering inom Holmens markinnehav. I arbetet har hänsyn tagits till såväl gynnsamma vindförhållanden och god kostnadseffektivitet för vindkraft som att området ska ha få motstående intressen. Kända känsliga större områden med natur- och kulturvärden har undantagits från analysen och inte varit aktuella för placering av vindkraftverk. För de områden som i analysen identifieras som mest lämpliga för vindkraft har ett mer detaljerat utredningsarbete genomförts som lett fram till en prioritering över vilka projektområden som i nuläget bedöms mest intressanta att utreda vidare. Vindkraftspark Högsjön är ett av dessa projektområden där Holmen idag bedriver ett rationellt skogsbruk och som Holmen nu valt att gå vidare med i en tillståndsprocess. Det aktuella området har goda förutsättningar för vindkraft.

Lokaliseringsprocessen, Holmens placeringsprinciper och alternativ lokalisering redovisas mer utförligt i MKB.

3. Vad kommer elen som produceras användas till? Kommer den gå direkt till Holmens industrier? Kommer elen nyttjas lokalt?

Bemötande från Holmen: Elen kommer att matas ut och säljas på det allmänna elnätet. Elsystemet är uppdelat i olika elprisområden som är sammanlänkade genom stamnätet, vilket ger möjlighet till export och import. Norrköping och Finspång befinner sig i elområde SE3. Genom att sälja elen bidrar Holmen till elsystemets funktion och stabilitet. Handeln på elmarknaden sker baserat på produktion och elanvändning inom de olika elprisområdena inom det sammankopplade Nordiska elhandelsområdet. Elhandeln gör elförsörjningen mer stabil

² https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/876w12_kraftsamling_elforsorjning_-_policyrapportpdf_1162248.html/Kraftsamling_elforsorjning_-_policyrapport.pdf

och möjliggör bland annat ett bättre utnyttjande av den reglerbara vattenkraften. En större andel fossilfri elproduktion i Sverige kan tack vare elhandeln bidra till att fasa ut kolkraft i Polen. Produktionsunderskott i Sverige kan dock periodvis leda till import av kolkraft.

Elanvändare i SE3 har fått betala ett högre elpris på grund av begränsningar i stamnätets överföringskapacitet norrifrån där det finns elöverskott. I SE3 är det underskott i elproduktionen och det finns ett stort behov av ökad elproduktion. Genom att tillföra el i södra Sverige blir vattenkraften i norra Sverige mer tillgänglig som reglerkraft. Det finns planerade investeringar i ökad överföringskapacitet mellan norra och södra Sverige. Baserat på den ökade efterfrågan på el och behovet av att ersätta kärnkraften kommer det inte räcka med att enbart förlita sig på ökad överföringskapacitet. Detta beror delvis på att den ökade kapaciteten inte kommer att räcka och att elen i Norrland inte är oändlig och måste uppfylla ökade behov som kommer av bland annat stora industrisatsningar. För mer information om det svenska elsystemet se exempelvis WSPs rapport "Brister, beslut och balans i elsystemet – så kan ekvationen gå ihop" och Swecos rapport "Det svenska elsystemet sommaren 2020, En rapport till SKGS 2020-11-04".

4. Verken har för kort hållbarhet för att det ska vara ekonomiskt och miljömässigt motiverat. Driften kan inte kompensera för utsläppen under verkens livslängd. Kommer det göras en livscykelanalys?

Bemötande från Holmen: Vindkraftverk har en livslängd på 40 år och är både ekonomiskt och miljömässigt motiverade. Se faktarutan nedan med information från Naturvårdsverket om växthusgasutsläpp från vindkraftverk.

Vindkraftverk fångar upp rörelseenergi ur vinden och omvandlar den till el. Vind är en helt förnyelsebar energikälla som producerar ren energi, utan utsläpp och transporter av bränsle. Det som däremot bidrar till utsläpp är framtagande av råmaterial, produktion och upp- och nedmontering av vindkraftverken. Se faktarutan nedan om växthusgasutsläpp från vindkraft.

Generellt gäller att större vindkraftverk med större effekt genererar betydligt mer el än små verk och att utsläpp av växthusgaser per kilowattimme därmed är lägre för dem.³

³ https://www.energimyndigheten.se/globalassets/fornybart/strategi-for-hallbar-vindkraftsutbyggnad/vindkraftens-resursanvandning_slutversion-20210127.pdf

På Naturvårdsverkets hemsida⁴ går följande att läsa om växthusgasutsläpp från vindkraft:

I den internationella klimatpanelens (IPCC) syntesrapport (AR5) finns en sammanställning av livscykelutsläpp för olika elproduktionslag. Växthusgasutsläppen räknas i form av gram koldioxidkvevalenter per kilowattimme (g CO₂e/kWh). För vindkraft är utsläppet runt 11 g CO₂e/kWh (median). Utsläppen ligger i ett intervall mellan 7 och 56 g CO₂e/kWh, men den högre delen av intervallet gäller för små vindkraftverk. Även energibolaget Vattenfall har genomfört flera certifierade livscykelanalyser för sin vindkraft, och deras genomsnittliga livscykelutsläpp för vindkraft beräknades 2019 till 13 g CO₂e/kWh.

Generellt gäller att större vindkraftverk (mer effekt) genererar betydligt mer el än små verk och att detta i sin tur leder till lägre utsläpp av växthusgaser per kilowattimme. Den pågående trenden mot större vindkraftverk innebär att växthusgasutsläppen sannolikt kommer att minska ytterligare per producerad kilowattimme.

För att kunna jämföra växthusgasutsläpp mellan olika kraftslag är det vanligt att räkna utsläpp per kilowattimme (kWh) producerad el. Växthusgasutsläpp räknas då i form av gram koldioxidkvevalenter per kilowattimme (g CO₂e/kWh). Utgångspunkten för en livscykelanalys är att alla utsläpp som uppstår under livscykeln ska räknas in (allt från brytning av metaller i kraftverken till transporter och återvinning/deponi).

I den internationella klimatpanelens (IPCC) syntesrapport (AR5) finns en sammanställning av livscykelutsläpp från elproduktionslag. Störst utsläpp per kWh har fossil elproduktion. Elproduktion från kol har utsläpp på mellan 740 och 1689 g CO₂e/kWh, olja 510–1170 g CO₂e/kWh och naturgas 290–930 g CO₂e/kWh. De stora variationerna inom varje kraftslag beror bland annat på hur bränslet utvinns och hur effektivt kraftverket är.

Förnybar elproduktion och kärnkraftsel leder i princip inte till några utsläpp vid själva elproduktionen, utan orsakar framförallt utsläpp vid produktionen av solcellen, vindkraftverket eller kärnkraftverket. Kärnkraftsel har även utsläpp vid brytning och förädling av uran (bränslet i kärnkraftverk). Enligt IPCC:s sammanställning har elproduktion från solceller utsläpp på runt 41 g CO₂e/kWh, kärnkraft på runt 12 g CO₂e/kWh och vindkraft på 11 g CO₂e/kWh (medianvärden av växthusgasutsläppen i sammanställningen).

I ett nordeuropeiskt perspektiv har energibolaget Vattenfall genomfört flera certifierade livscykelanalyser för sin vindkraft och kärnkraft. Det genomsnittliga livscykelutsläppet för Vattenfalls vindkraft beräknades i en livscykelanalys från 2019 till 13 g CO₂e/kWh och för Vattenfalls kärnkraft till runt 3 g CO₂e/kWh.

5. Varför måste verken vara så höga? Finns det såhär höga verk någon annanstans i världen?

Bemötande från Holmen: *Teknikutvecklingen går snabbt och de verk som byggs idag är högre än de som byggdes för några år sedan. På högre höjd från marken är vindarna generellt mer stabila, samtidigt som vindhastigheten är högre än vad den är närmare marken. Även friktionen från marken påverkar vinden. Detta gör att förutsättningarna för att effektivt nyttja vinden som energikälla ökar med högre höjd på vindkraftverket.*

Teknikutvecklingen gör att nya vindkraftverk som anläggs är högre och har större rotordiameter vilket medför att de producerar mer förnybar energi. En av de största utmaningarna vid utformning av ansökningar för vindkraft i Sverige är att processerna har varit utdragna i tid i kombination med en snabb teknisk utveckling avseende turbinteknik. De övergripande begränsningarna som antal verk och totalhöjd behöver bestämmas vid

⁴Naturvårdsverket – nationell vindkraftstrategi, frågor och svar. Sedan informationen hämtades har sidan tagit borts från Naturvårdsverkets hemsida eftersom den ska föras över till Energimyndighetens webbplats. Texten återfinns i bilaga 7.

framtagande av samrådsunderlag. Det är svårt att så tidigt i processen bedöma vad som kommer vara bästa tillgängliga teknik när tillståndet har vunnit laga kraft och detaljprojektering kan påbörjas. Projektet har diskuterat med potentiella leverantörer av vindkraftverk för att få del av deras bedömning om teknikutveckling vilket har lett fram de begränsningar av antal verk och totalhöjd som projektet utgår från. Utöver detta har projektet tittat på turbiner för havsbaserad vindkraft som redan idag har större rotordiameter och effekt än de turbiner som uppförs på land.

Samråd för nya vindkraftsparker för landbaserad vindkraft sker nu med vindkraftverk på höjder upp till 300 meter. Anledningen är att tillståndsprocessen behöver ta höjd för den kommande teknikutvecklingen för att vid anläggande av vindkraftsparken kunna använda bästa tillgängliga vindkraftverk och maximera produktionen från anläggningen. Det är inte ovanligt att tillståndsgivna vindkraftsparker med lägre höjder på vindkraftverken lämnar in ändringsanmälningar för att öka totalhöjden och möjliggöra effektivare energiutvinning. Det är av denna anledning de höjder på vindkraftverk som samråds om är högre än de vindkraftverk som finns uppförda idag.

6. Hur stort är intrånget från vägar och fundament? Hur motiverar Holmen den stora påverkan på naturen med breddning av vägar och nedtagning av träd som krävs för etableringen? Var kommer alla schaktmassor att hamna? Kommer det anläggas någon bergtäkt i området?

Bemötande från Holmen: Arbetet med att anlägga en vindkraftspark medför en viss påverkan på naturen i anslutning till de ytor där vindkraftverken placeras och de vägar som ansluter till dessa. I arbetet med utformningen av vindkraftsparken utgår utformningen av vägar, av såväl ekonomiska som naturvärdesmässiga skäl, från det vägnät som redan finns i området. Markanspråket redovisas i Teknisk beskrivning.

De skogsområden som påverkas är främst produktionsskogar vilket betyder att det idag sker förnygringsavverkning och att skogsbilvägar anläggs i samband med detta. Inom projektet har restriktioner kopplat till exempelvis höga naturvärden och hänsynskrävande arter sammanställts. Dessa har lagts in som stoppområden. Inom stoppområden får inga vindkraftverk placeras.

Nya vägar planeras med hänsyn till de naturvärden som finns i området. Områden med höga naturvärden (naturvärdesklass 1 och 2 i naturvärdesinventeringen) undviks helt. Områden med påtagliga naturvärden (naturvärdesklass 3 i naturvärdesinventeringen) undviks så långt det är möjligt. Om markanspråket för vägar berör dessa områden kommer skyddsåtgärder tillämpas, se Holmens placeringsprinciper i MKB.

Den planerade vindkraftsparken medför en lokal förändring av landskapet som kan upplevas olika från person till person. Syftet med etableringen är att bidra till utbyggnaden av fossilfria energikällor. Genom anpassningar och skyddsåtgärder tas hänsyn till bland annat natur- och friluftsvärden. Holmens samlade bedömning är att nyttorna med vindkraftsparker överväger den påverkan som vindkraftsparker innebär.

Holmen eftersträvar massbalans inom vindkraftsparkens område, vilket innebär att de massor som uppkommer så långt som möjligt kommer återanvändas i vägbyggnation och andra byggnationer inom vindkraftsparken. Holmen ser över möjligheten att etablera en bergtäkt, om det blir aktuellt så hanteras frågan via separat miljötillstånd.

Påverkan på naturmiljön, vilka försiktighets-/skyddsåtgärder som vidtas samt en bedömning av effekter och konsekvenser redovisas i MKB, se även fråga 11 och 13. I MKB redovisas även Holmens placeringsprinciper och påverkan under byggskedet.

7. Hur ser Holmen på vindkraftverkens oförmåga till effektreglering och kan energi lagras när effektuttaget överskrider efterfrågan? Energin från vindkraftverk kräver back up-energi, ofta genom el från kraftverk som drivs med fossilt bränsle, hur kan det då kallas en fossilfri energikälla?

Bemötande från Holmen: Sverige har högt ställda klimatambitioner och mål om en 100 procent förnybar elproduktion till år 2040. Samtidigt väntas elbehovet öka till följd av elektrifiering i främst industri- och transportsektorerna. I Sveriges nationella strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad⁵ föreslås det att ytterligare 80 TWh ska produceras med landbaserad vindkraft. År 2020 producerade vindkraften cirka 27,6 TWh⁶. I samma strategi framhålls att det finns fördelar av att produktionen fördelas över landet eftersom en större geografisk spridning minskar variationerna i produktionen. Enligt strategin anses 2,5 TWh vara det regionala utbyggnadsbehovet för Östergötland. Behovet baseras på tillgänglig mark, befolkning och energibehov. Vindkraftspark Högsjön skulle bidra med 0,35 TWh till regionen. (14 verk á 25 GWh)

Det finns ett värde att uppmärksamma de fördelar ur ett planerings- och regleringsperspektiv som både kärnkraften och framförallt vattenkraften har. Holmen är förutom vindkraft en av Sveriges största vattenkraftsproducenter och ser att dessa kraftslag har en naturlig samverkan. Vattenkraften kommer sannolikt inte att byggas ut ytterligare.

Inom energilagring i elsystemet pågår en teknisk utveckling där både batterier och exempelvis vätgas för energilagring är på snabb frammarsch. EU har presenterat ett investeringspaket på 430 miljarder Euro för att bygga ut energilagring med vätgas i Europa. Vätgas och vindkraft är en kombination som i flera sammanhang presenteras som en viktig lösning i framtidens elsystem. Vid hög produktion av vindkraft kan fossilfri vätgas framställas och lagras för att sedan antingen omvandlas till el igen vid lägre produktion eller användas i industriella processer eller gasturbiner.

Innan det finns ett välfungerande system för ellagring kommer inte vindkraftselen att fullt ut kunna ersätta fossilbaserad el. Däremot tränger vindkraftselen en stor del av tiden undan fossilbaserad el och minskar därigenom den klimatpåverkan som elsystemet i stort har.

Samhället står inför en omställning av energisystemet där vindkraft är en del av den lösning som Holmen kan vara med och bidra till. Se även fråga 1 gällande varför Holmen satsar på vindkraft och fråga 4 gällande verkens ekonomiska och miljömässiga hållbarhet.

Samråd och tillståndprocessen

8. Kommer det göras någon konsekvensanalys och hur kommer den i så fall göras? Den bör göras av någon som är opartisk och vara vetenskapligt korrekt.

Bemötande från Holmen: Den process som leder fram till tillståndsprövningen kallas miljöbedömning. Under miljöbedömningen identifieras, bedöms och dokumenteras

⁵ Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad – Statens energimyndighet, ER 2021:2

⁶ <https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2021/okning-av-fornybar-elproduktion-under-2020/>

miljöeffekter baserat på utredningar och inventeringar samt information från samråd med myndigheter, särskilt berörda och allmänhet. Allt detta sammanställs i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) som syftar till att utgöra underlag för en samlad bedömning av påverkan på hälsa och miljö från den planerade vindkraftsparken. MKB tas fram och bifogas tillståndsansökan.

Det är verksamhetsutövaren (Holmen) som enligt miljöbedömningsförordningen är ansvarig för att visa att kompetenskravet i miljöbalken är uppfyllt och att MKB tas fram med den nödvändiga sakkunskap som krävs i varje specifikt fall. Holmen har anlitat Sweco för att genomföra samråds- och tillståndsprocessen och som en del av detta göra de inventeringar, beräkningar, underlagsrapporter och miljöbedömningar som ingår i projektet. Sweco har stor erfarenhet från liknande projekt och är anlitate för att göra opartiska och vetenskapligt korrekta bedömningar. I enlighet med miljöbedömningsförordningen redovisar MKB hur kravet på sakkunskap är uppfyllt.

För att Miljöprövningsdelegationen (MPD) ska bevilja ett tillstånd krävs det att verksamhetsutövaren (Holmen) kan visa att de uppfyller miljöbalkens krav och kan visa att vindkraftsparken inte medför större konsekvenser än att tillåtlighet kan medges. Vid behov kan MPD begära kompletteringar.

Se MKB gällande tillståndsprocessen.

9. Samrådstiden är alldeles för kort. Vi vill ha längre svarstid. Varför hölls samrådet under pandemin och inte som stormöte? Alla får inte höra vad som sägs när det inte hålls större informationsmöten.

Bemötande från Holmen: Det är viktigt för Holmen att alla som känner sig berörda ges möjlighet att lämna synpunkter. Samrådsunderlaget publicerades i slutet av september 2020, samtidigt som närboende kontaktades genom direktutskick. Med anledning av pandemin utvecklades även den digitala plattformen ytterligare för att erbjuda fler alternativa informations- och kommunikationsvägar i samrådet. Den digitala plattformen hölls aktuell och uppdaterades kontinuerligt med tillkommande information.

Utskicket, den digitala plattformen och kungörelsen i lokaltidningarna innebar att det fanns tid att läsa in sig på materialet innan de samrådsmöten som ägde rum mellan den 20 och 22 oktober 2020. Vid mötena framkom att många önskade förlängd svarstid, vilket hörsammades av Holmen. Samrådstiden förlängdes med 10 dagar, sista datum att lämna synpunkter var den 12 november 2020.

Det rådande läget med pandemin och de begränsningar denna medfört på möjligheterna att genomföra större möten under 2020 gjorde att planeringen och mötesformen fick anpassas för att följa myndigheternas riktlinjer. För Holmen var det viktigt att erbjuda ett forum där det gick att ha dialog kring projektet. Förslag på utformande av samrådsprocessen presenterades för Länsstyrelsen och kommunerna på samrådsmötet och de godkände upplägget.

Under de samrådsmöten som hölls framförde flera att de upplevde det enkelt att komma till tals och att de var nöjda med att på ett enkelt sätt kunna få ställa sina frågor om projektet. Samtliga som önskade delta vid de samrådsmöten som hölls fick möjlighet att delta på det tillfälle de önskade.

Läs mer hur samrådet genomfördes i Avsnitt 2.

Landskapsbild och friluftsliv

10. Fotomontagen är missvisande. De stämmer inte med hur det kommer bli och det finns platser där den visuella påverkan kommer bli större som inte är med. Vi vill ha ett fotomontage som speglar hur det kommer se ut hemma hos oss.

Bemötande från Holmen: *Fotomontagen har baserats på verkens höjd och terrängens beskaffenhet. Hur väl vindkraftverken kommer synas avtar med ökat avstånd, vilket programmet tar hänsyn till. Fotografierna behöver tas vid en öppen yta för att verken inte ska döljas av närliggande träd eller byggnader på montagen. Alla montage har skapats av Sweco som har stor erfarenhet av liknande arbeten.*

Kompletterande fotomontage har sammanställts efter samrådstitiden utifrån synpunkter inkomna under samrådet från bland annat Länsstyrelsen, kommunerna, närboende och allmänheten. Fotopunkterna har valts ut med syftet att ge en så rättvisande bild av påverkan som möjligt från ett flertal platser. Målet med urvalet av fotopunkter var att så bra som möjligt spegla påverkan på landskapet i områden där människor bor eller rör sig.

11. Vindkraftsparken kommer förstöra upplevelsen av området för de närboende och de som nyttjar området för friluftsliv. Hur påverkas allemansrätten? Kommer ett fint och ostört område påverkas och förfulas av intrånget? Naturupplevelsen vid bland annat svamp- och bärplockning, vandring på leder, bad vid badplatser och vistelse i naturen kommer att påverkas.

Bemötande från Holmen: *Landskapsbilden förändras av en vindkraftsetablering i området på de platser där verken blir synliga. Hur förändringen upplevs är olika för olika människor eftersom de har olika bakgrund, intressen och förväntningar på sin omgivning. Området är i nuläget präglad av ett aktivt skogsbruk.*

Allemansrätten kommer fortfarande gälla när vindkraftsparken är i drift. Det innebär att området kommer kunna användas på samma sätt som idag. Det är bara under byggfasen och vid eventuella större servicearbeten som området kommer betraktas som byggarbetsplats, vilket kan medföra begränsningar i tillgängligheten.

Vindkraftsparken kommer inte medföra några begränsningar i möjligheten att nyttja områdets badplatser, även om upplevelsen kan förändras vid de sjöar där vindkraftverken blir synliga. Samtidigt kommer delar av området som idag är svårnådda bli tillgängliga när vägnätet utvecklas.

Påverkan på landskapsbilden, friluftsliv och naturvärden, vilka försiktighets-/skyddsåtgärder som vidtas samt en bedömning av effekter och konsekvenser redovisas i MKB. Se även fråga 2 gällande val av plats.

Naturmiljö

12. Hur kommer insekter att påverkas? Enligt en studie dödas det 1200 miljarder insekter varje år av tyska vindkraftverk. Hur påverkas honungsbin och andra pollinerare?

Bemötande från Holmen: *Forskning pågår kring hur insekter påverkas av vindkraftverk. Enligt Naturskyddsforeningen⁷ är skadorna på insekter från intensivt jordbruk, trafik, luftföroreningar och klimatförändringar mer omfattande än den negativa effekten vindkraft kan ha. De framför även vikten av att komma ihåg att vindkraft faktiskt kan förbättra situationen för insekter genom att både klimatförändringar och luftföroreningar begränsas när samhället blir mer fossilfritt. Enligt ett inslag på Sveriges Radio 2011⁸ förslög Jordbruksverket att vindkraftverk i jordbrukslandskapet skulle kunna användas för att gynna pollinerande insekter genom att skapa små landskapstyper det idag är brist på.*

I studien⁹ som flera yttranden har hänvisat till gjordes en undersökning av hur många insekter som dödas av vindkraftverken i Tyskland för att utreda huruvida energiproduktionen påverkades av den extra tyngden de döda insekterna tillförde, inte för att utreda hur insekter påverkades. I studien kom forskare fram till att i Tyskland dör cirka 5 % av de insekter som flyger genom rotorbladen på vindkraftverk, vilket för Tysklands cirka 30 000 vindkraftverk motsvarar cirka 1 200 miljarder insekter. Detta kan jämföras med en holländsk studie¹⁰ som visar att Hollands cirka 7 miljoner bilar dödar cirka 1 600 miljarder insekter årligen. I Sverige har vi cirka 5 miljoner bilar i trafik¹¹ samt cirka 4 000 vindkraftverk¹² i drift.

13. Hur kommer etableringen påverka vilt i området som hjort, älg, rådjur, varg och lo. Hur kommer tamboskap påverkas? Hur påverkas ormar, grodor och fiskar?

Bemötande från Holmen: *Vindkraft är inte en ny företeelse i landskapet, trots det finns det begränsat med studier på hur vilt och tamboskap påverkas av vindkraft. I en rapport från 2012 framtagen av Naturvårdsverket¹³ sammanställs tillgängliga kunskaper och erfarenheter om vindkraftens effekter på landlevande däggdjur, såväl vilda som domesticerade (tama). Rapporten lyfter att de studier som finns inte har sett någon störning på vilt eller tamdjur från buller, skuggor eller belysning. Detta kan även bero på en snabb tillvänjning till störningen, och därmed en begränsad inverkan. Enligt rapporten har studier visat att klövvilt och stora rovdjur tillfälligt kan undvika området under konstruktionsfasen, det finns dock inte tillräckligt med data för att dra säkra slutsatser. De studier som finns indikerar att efter att en vindkraftspark är etablerad är det främst ökad mänsklig närvaro, knuten till det utbyggda vägnätet, som riskerar att påverka och störa djuren. Det lyfts även att det kan finnas skillnader i hur störningseffekter gör sig gällande, beroende på landskap och pågående markanvändning och att även storleken på parken påverkar.*

Holmens erfarenhet från jakten i vindkraftspark Blåbergsliden i Skellefteå kommun, är att den inte påverkades negativt ens under anläggandet av vindkraftsparken. Holmens erfarenhet är även att jakten inte påverkas negativt när en vindkraftspark är i drift. Holmen har över hundra vindkraftverk på sina marker.

⁷ <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/vanliga-fragor-om-vindkraft/>

⁸ <https://sverigesradio.se/artikel/4698472>

⁹ <https://www.nrk.no/norge/tysk-vindkraft-dreper-1200-tonn-insekter-arlig-1.14565780>

¹⁰ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/yv8rVe/bilrutan-slukar-miljarder-insekter-varje-ar>

¹¹ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/transporter-och-kommunikationer/vagtrafik/fordonsstatistik/>

¹² <https://pxexternal.energimyndigheten.se/pxweb/sv/Vindkraftsstatistik/Vindkraftsstatistik/>

¹³ Vindkraftens effekter på landlevande däggdjur- En syntesrapport, rapport 6499 • JUNI 2012

Det finns ingen tillgänglig forskning som medför att det bedöms sannolikt att betesdjur, husdjur eller vilt i området kommer påverkas negativt av vindkraftspark Högsjön när parken är i drift. Det finns heller ingen tillgänglig forskning kring påverkan på ormar, grodor eller fiskar från landbaserade vindkraftsetableringar som indikerar att det är sannolikt att dessa kommer påverkas negativt av vindkraftsparken.

14. Upplysningar om fågelförekomster

Bemötande från Holmen: *Holmen är tacksamma för all information som kommit in gällande fågelförekomster i området. De har beaktats i samband med beslut kring inventeringar.*

15. Det finns mycket fågel i området, hur kommer dessa påverkas?

Bemötande från Holmen: *Sweco har utfört flera inventeringar för att säkerställa att hänsyn tas till förekommande fåglar i området enligt rekommendationer i Vindvals rapporter och praxis. Dialog har förts med tillståndsmyndigheten inför ansökan om tillstånd för att utreda behovet av inventeringar och de som bedömts relevanta har genomförts. Områden där särskilt hänsynskrävande arter förekommer har försetts med skyddsavstånd eller andra hänsynsåtgärder. Resultatet från de inventeringar som genomförts har bilagts ansökan om tillstånd, vissa av dessa kommer omfattas av sekretess för att skydda känsliga fågelarter. För bedömningar av påverkan, effekter och konsekvenser för fåglar se MKB.*

16. Det finns fladdermöss i området, hur kommer dessa påverkas?

Bemötande från Holmen: *Sweco har utfört en skrivbordsstudie och en inventering vad gäller fladdermöss i området. I skrivbordsstudien har kända förekomster analyserats och en habitatanalys gjorts för att identifiera möjliga boplatser för fladdermöss. Inför ansökan har dialog förts med tillståndsmyndigheten. De inventeringar som bedömts relevanta utifrån skrivbordsstudien och tillsynsmyndighetens rekommendationer har genomförts. Resultatet från de inventeringar som genomförts har bilagts ansökan om tillstånd. För bedömningar av påverkan, effekter och konsekvenser för fladdermöss se MKB.*

17. I området finns höga naturvärden, hur tas hänsyn till dessa? Hur har naturvärdesinventeringen gjorts? Går det ta del av resultatet av inventeringen?

Bemötande från Holmen: *Holmen har gett Sweco i uppdrag att utföra en naturvärdesinventering enligt svensk standard (SS 19000:2014). Denna inventering har identifierat naturvärden i området som kompletterat redan känd information och utpekade naturområden. Hänsyn kommer att tas till resultatet av inventeringen och tidigare känd information vid layouten av vindkraftsparken. Inom projektet har restriktioner kopplat till exempelvis höga naturvärden och hänsynskrävande arter sammanställts. Inom dessa områden får inga vindkraftverk placeras. Områden med höga naturvärden undviks så långt det är möjligt vid vägdragning, eventuellt oundvikligt intrång sker med skyddsåtgärder. Läs mer om Holmens placeringsprinciper i MKB.*

Resultatet från de inventeringar som genomförts är bilagda ansökan om tillstånd. När ansökan med bilagor har skickats in till Länsstyrelsen Östergötland blir den allmän handling och kan då begäras ut av allmänheten. När ansökan är komplett kommer den kungöras av Länsstyrelsen Östergötland och det går då att lämna synpunkter.

För bedömningar av påverkan, effekter och konsekvenser för naturmiljön se MKB. Gällande fågelinventeringar, se fråga 15.

Buller, skuggor, ljus, risker och hälsoeffekter

18. Hur säkra är beräkningarna avseende ljud, ljus och skuggor när det inte finns liknande verk att basera dessa på?

Bemötande från Holmen: En av de största utmaningarna vid utformning av ansökningar för vindkraft i Sverige är att processerna kan vara utdragna i tid i kombination med den snabba tekniska utvecklingen som sker avseende turbinteknik. I samband med ansökan har utredningar och beräkningar gjorts som ligger till grund för var vindkraftverken har placerats. Hur beräkningarna gjorts redovisas i respektive rapport. Rapporterna biläggs MKB.

Vid detaljprojekteringen och upphandlingen kommer val av vindkraftverk göras för att följa miljötillståndet för vindkraftsparken gällande ljud, skugga och hinderljus. Leverantörer och turbiner som inte kan garantera att kraven uppfylls diskvalificeras. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24.

19. Hur stor är risken för iskast och hur säkerställer Holmen att ingen träffas av dessa?

Bemötande från Holmen: Nedfallande is kan förekomma i fuktigt vinterklimat från alla typer av byggnader. I moderna vindkraftverk finns övervakningssystem som registrerar obalanser på rotorn, så som t ex isbildning. Vindkraftverken stängs då automatiskt av för att minska risk för belastnings- och förslitningsskador. Verken startas därefter upp av en tekniker på plats. Utöver detta finns så kallade avisningssystem.

För vindkraftspark Högsjön har avisningssystem inte bedömts nödvändiga eftersom den årliga aktiva nedisningen är låg och data från SMHI indikerar torr luft i området. I befintliga vindkraftsparker etablerade i jämförbart klimat i Sverige används generellt sett inte avisningssystem. Se Teknisk beskrivning för utförligare information gällande hur bedömningen gjorts.

Slutligt beslut huruvida avisningssystem ska användas tas i detaljprojekteringsfasen efter ytterligare analyser och slutgiltigt val av turbinmodell. Beroende på hur hårt isklimatet visar sig vara i analysen kan det finnas behov av en iskastanalys som kan ge förslag på åtgärder vid platser som eventuellt har förhöjd risk för iskast från vindkraftverken.

Bedömningar gällande risker hanteras i MKB.

20. Kommer ljudet från vindkraftverken att förstöra tystnaden och kan det påverka hälsan hos närboende och de som vistas i området? Vad gäller för hus som saknar markering i kartan som visar ljudet utbredning runt vindkraftsparken? Kommer det göras ljudmätningar när vindkraftverken är på plats? Tar beräkningarna hänsyn till hur mycket det blåser och hur terrängen ser ut mellan vindkraftverket och huset eller kommer riktvärden överskridas om exempelvis skog huggs ner eller det blåser väldigt mycket? Kommer den verkliga ljudbilden skilja sig från den beräknade om det är en sjö istället för skog mellan vindkraftverket och huset?

Bemötande från Holmen: Det mekaniska ljudet kommer från generatoren, växellådan och övriga mekaniska delar och ljudet sprids från maskinhuset och tornet. Moderna vindkraftverk alstrar normalt mindre mekaniskt ljud än vad tidiga vindkraftverk gjorde. Utöver eventuella mekaniska

ljud ger rotorbladens passage genom luften upphov till ett aerodynamiskt ljud. Detta ljud kan i vissa sammanhang maskeras av naturligt ljud från vinden som blåser i träd och buskar. Rotorbladens design fortsätter utvecklas för att minimera ljudpåverkan.¹⁴

Det finns riktlinjer från Naturvårdsverket gällande buller från vindkraft som kommer följas. Riktlinjerna anger att ljudnivån utomhus vid bostäder inte får överskrida 40 dB(A). Ljudnivån 40 dB(A) motsvarar ett modernt kylskåp, normal samtalston är ca 60 dB(A). Ljudnivåer kring och något under riktvärdet kan vara hörbart delar av tiden och vissa personer kan uppleva de nivåerna som störande. Under första tiden innan vindkraftverkens ställts in korrekt till platsen kan de under en begränsad tid låta något mer än specificerat. I miljötillståndet för vindkraftsparken kommer det finnas villkor om buller som måste uppfyllas.

Ljudet från vindkraftverk kan orsaka bullerstörningar. Enligt en kunskapssammanställning av bland annat Karolinska Institutet uppger 10-20% av de boende att de är ganska eller mycket störda av ljudet från vindkraftverk vid nivåer kring 35-40 dB(A), det vill säga precis under riktvärdet. Störningen beror i huvudsak på det pulserande svischande ljud som uppstår när rotorbladen passerar genom luften. Detta ljud är inte lågfrekvent.¹⁶

Det har i flera inkomna yttranden framförts att Danmark minskar ner på det totala antalet vindkraftverk i landet. Enligt tidningen Ny teknik¹⁵ beror reduktionen av antalet landbaserade vindkraftverk på ett beslut i Danmarks parlament Folketinget som innebär en storsatsning på havsbaserad vindkraft, och där ett parti som en del av denna överenskommelse krävde ett tak för antal landbaserade vindkraftverk. Till 2030 ska antalet landbaserade vindkraftverk i Danmark reduceras till maximalt 1850 stycken. När beslutet fattades fanns det ca 4300 vindkraftverk i Danmark, ett land som till ytan är ca 43 000 km² stort. Sverige har idag ca 4000 vindkraftverk och är ca 450 000 km² stort. I artikeln om reduktionen av antalet landbaserade verk i Danmark konstateras att eftersom vindkraftverken blir större och större kommer de verk som tillåts ändå producera mer elenergi än de vindkraftverk som finns i landet idag.

Enligt Naturvårdsverkets vägledning om buller kunde de forskningsstudier som WHO granskat och använt som underlag för hälsobaserade riktvärden inte visa på några samband mellan vindkraftsbuller och negativa hälsoeffekter utöver störning, såsom högt blodtryck, kognitiva effekter m.m. En nyare studie från Kanada med ca 1000 deltagare som exponeras för vindkraftsbuller mellan 25 – 46 dB(A) L_{eq} visar på störning i motsvarande omfattning som WHO:s sammanställning, men inte några samband mellan vindkraftsbuller och andra negativa hälsoeffekter.¹⁷

De riktlinjer som gäller i anslutning till bostäder gäller oavsett om bostaden är permanentboende eller fritidshus. Även vid de bostäder som saknar punkt på kartan kommer riktlinjerna att följas.

Det kommer inte göras ljudmätningar vid alla bostadshus i anslutning till vindkraftsparken. När slutgiltiga verksplaceringarna har godkänts görs nya ljudberäkningar utifrån vindkraftverkens slutgiltiga placeringar och val av turbin. Mätningar kan genomföras efter att vindkraftsparken tagits i drift för att verifiera beräkningarna.

¹⁴Vägledning om buller från vindkraftverk – Naturvårdsverket, 2020-12-01

¹⁵<https://www.nyteknik.se/energi/2-500-vindkraftverk-ska-bort-i-danmark-6925399>

¹⁶<http://extra.lansstyrelsen.se/miljosamverkanvastragotaland/SiteCollectionDocuments/Projekt%20och%20rapporter/H%C3%A4lsoskydd/Buller/Verktysgl%C3%A5dor/Vindkraft/institutet-for-miljomedicin-kunskapssammanstallning.pdf>

¹⁷Vägledning om buller från vindkraftverk – Naturvårdsverket, 2020-12-01

Vindkraftsparken kommer förhålla sig till de riktlinjer som gäller avseende buller från vindkraft oavsett hur terrängen i anslutning till vindkraftverken ser ut idag och även om den förändras. I ansökan görs beräkningarna med beräkningsmodellen Nord2000 som tar hänsyn till marktper, som exempelvis sjöar.

Gällande lågfrekvent ljud och infraljud, se fråga 23.

Beräkning av ljudnivåer och bedömning av effekter och konsekvenser redovisas i MKB.

21. Kommer ljuset från lamporna på vindkraftverken att förstöra mörkret och kan det påverka hälsan hos närboende?

Bemötande från Holmen: Vindkraftverk med en totalhöjd över 150 meter ska enligt Transportstyrelsens regler förses med så kallad högintensiv hinderbelysning som är ett vitt blinkande ljus. I större vindkraftparker är det vindkraftverken som utgör vindkraftsparkens yttre gräns som förses med vitt ljus, resterande vindkraftverk förses med lågintensiv röd belysning. Hinderljuset markeras på vindkraftverkens högsta fasta punkt, dvs vid maskinhuset/nacellen. Syftet med hinderbelysningen är att säkerställa att vindkraftverken är synliga för luftfart, vilket gör att ljuskällan riktas uppåt. Hinderljuset kommer följa gällande riktlinjer från Transportstyrelsen.

Enligt Energimyndigheten¹⁸ kan ljusmarkeringar från vindkraftverk störa boende både kvälls- och nattetid. Det finns idag inga riktlinjer för störningar, men det är enligt Energimyndigheten viktigt att vid presentationer, visualiseringar och dylikt försöka beskriva ljusfenomenen dygnet runt så korrekt som möjligt.

Mer om hinderljus samt bedömning av effekter och konsekvenser redovisas i MKB.

22. Kommer bladen på vindkraftverken att ge upphov till störande skugga och kan det påverka hälsan hos närboende och de som vistas i området?

Bemötande från Holmen: Boverket har rekommendationer gällande skuggeffekten som av domstol tillämpats som praxis vid prövning. Dessa rekommendationer kommer följas och de verk där det finns risk att överskrida riktvärdet kommer förses med skuggautomatik. Detta innebär att det eller de vindkraftverk som riskerar att överskrida riktvärdet tillfälligt stängs ner under tider och förutsättningar som riskerar att ge upphov till skuggbildning så de rekommenderade värdena överskrids. Beräkning av skuggtid och en bedömning av effekter och konsekvenser redovisas i MKB.

Boverkets rekommendationer gällande skuggeffekt

Den faktiska skuggeffekten bör inte överskrida 8 timmar per år eller 30 minuter om dagen vid störningskänslig plats (som störningskänslig plats räknat uteplats eller en yta på upp till 25 m² i anslutning till bostäder).

Enligt en syntesrapport om vindkraftens påverkan på människors intressen¹⁹ beror risken för att bli påverkad av skuggor på läge och avstånd till vindkraftverken. Bostäder belägna nordost till nordväst om vindkraftverk är mest utsatta för skuggstörningar. Det saknas vetenskapliga publikationer kring störning av skuggor, reflexer och ljus från vindkraftverk.

¹⁸ <https://www.energimyndigheten.se/fornybart/vindkraft/vindlov/planering-och-tillstand/gardsverk/inledande-skede/halsa-och-sakerhet/skuggor-reflexer-och-ljus/>

¹⁹ Vindkraftens påverkan på människors intressen, rapport 6497 – Naturvårdsverket 2012

Mer om skuggor samt bedömning av effekter och konsekvenser redovisas i MKB.

23. Kan vindkraftverken ge upphov till infraljud och kan det påverka hälsan hos närboende och de som vistas i området? Har ni undersökt hur närboende och de som vistas i området kommer påverkas av lågfrekvent buller?

Bemötande från Holmen: *Lågfrekvent buller är ljud i frekvensområdet 20-200 Hz. Ljud under ca 20 Hz kallas för infraljud. Det finns inga vetenskapliga belägg för att infraljud eller lågfrekvent buller från vindkraftverk ger upphov till sjukdomar om gällande riktvärden hålls (se fråga 24 gällande vad som händer om riktvärden överskrids).*

Enligt Naturvårdsverkets rapport "Vindkraftens påverkan på människors intressen" råder det enighet om att det infraljud som genereras av vindkraftverk har nivåer långt under vad som är möjligt att uppfatta, detta även på nära avstånd till verken men förstås i ännu högre utsträckning på avstånd där bostäder är belägna. Det infraljud som uppmätts från vindkraftverk tycks inte vara högre än den exponering människor utsätts för dagligen från andra ljudkällor i omgivningen.²⁰

Lågfrekvent buller inomhus regleras av riktlinjer från Folkhälsomyndigheten. Svenska studier har visat att så länge buller från vindkraftverk inte överskrider riktvärdet 40 dB(A) utomhus är risken liten för att riktvärdena för lågfrekvent buller inomhus överskrids. För infraljud finns det idag inga riktlinjer.²¹

Beräkningar av lågfrekvent ljud har tagits fram eftersom Länsstyrelsen Östergötland framfört att sådana bör redovisas i ansökan om tillstånd. Se MKB och bilagor för resultatet av beräkningarna.

24. Vad händer om riktvärden överskrids när vindkraftverken är på plats? Måste ni ta bort dem då?

Bemötande från Holmen: *Om riktvärden överskrids måste det åtgärdas för att verksamheten ska följa tillståndet. Det kan då vara aktuellt att tillfälligt stänga av vindkraftverken beroende på hur problemet kan åtgärdas. Alternativt kan produktionen begränsas från det eller de verk som antas bidra till att riktvärden överskrids. De beräkningar som görs i projektet utgår från ett "värsta scenario" för att säkerställa att det finns marginal till de riktvärden som gäller. Inför byggnation kommer nya beräkningar utföras för slutlig layout och med den typ av vindkraftverk som då är aktuellt för byggnation.*

Övrigt

25. Vårt fastighetsvärde kommer sjunka på grund av de nya vindkraftparkerna. Kommer Holmen ersätta oss för minskat fastighetsvärde?

Bemötande från Holmen: *Det går inte att fastslå hur fastighetspriserna i området kommer att påverkas. I Naturvårdsverkets uppdaterade rapport 7013, Vindkraftens påverkan på människors intressen²², granskas ett antal studier rörande den påverkan som etableringar av*

²⁰ <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/publikationer/7000/vindkraftens-paverkan-pa-manniskors-intressen>

²¹ Vägledning om buller från vindkraftverk – Naturvårdsverket, 2020-12-01

²² <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/publikationer/7000/vindkraftens-paverkan-pa-manniskors-intressen>

vindkraft har på fastighetsvärden. Enligt rapporten saknas överlag statistiskt signifikant stöd för att närhet till vindkraftsverk har negativ effekt på fastighetsvärden. Det utesluter inte att enskilda fastigheter kan påverkas negativt. En ny studie vid KTH (Westlund och Wilhelmsson 2021) pekar på att fastighetspriser i närheten av vindkraftsparker har ett lägre pris än motsvarande hus längre bort från vindkraftsparken. Enligt Naturvårdsverkets rapport finns behov av mer forskning inom ämnet för att kunna dra säkra slutsatser.

Vindkraft är en förändring i samhället som också för med sig många positiva aspekter som att bidra till uppfyllandet av miljömål och agenda 2030 samtidigt som etableringen bidrar till arbetstillfällena. Enligt Naturvårdsverkets rapport "Vindkraftens påverkan på människors intressen" skapar varje vindkraftverk arbetstillfällena, under byggtiden såväl som under verkens driftstid. Baserat på detaljerade empiriska studier gjorda i Sverige kan den sysselsättning som genereras per kraftverk på 2,35 MW beräknas till 8,33 årsarbeten under byggtiden och 8,66 årsarbeten under driftstiden: sammanlagt 17 årsarbeten per vindkraftverk.²³ I vindkraftspark Högsjön kommer de 14 vindkraftverken sannolikt ha en effekt mellan 7 och 10 MW.

Vid alla samhällsförändringar som sker i närområdet skiljer sig upplevelsen åt hos de som berörs. För att få tillstånd för att uppföra vindkraftverk behöver de regler och lagar som finns för hur mycket närboende får påverkas att följas. Holmen kommer följa dessa regler och lagar och verkar för en levande landsbygd, se fråga 31 för information om bygdepeng. Utöver bygdepeng kommer Holmen inte betala ut någon ersättning till närboende eller andra som anser sig berörda av vindkraftsetableringen. Holmens tillvägagångssätt i frågan följer den praxis som finns avseende såväl vindkraftsprojekt som andra bygg- och infrastrukturprojekt.

26. Har ni undersökt om det kommer spridas mikroplaster från verkens vingar och förgifta omgivningen? Kommer det vara säkert att äta bär och svamp från området?

Bemötande från Holmen: Med mikroplast menas i allmänhet små plastbitar 1 nm - 5 mm av olika typer av plastmaterial. Mikroplaster delas ofta in i två grupper, primär respektive sekundär. Till den primära gruppen hör de som tillverkats avsiktligt för att användas som råmaterial inom plastindustrin, i produkter eller som tillsatser i kosmetika. Sekundär mikroplast kommer från större plastföremål som brutits ner till mindre. Sekundär mikroplast genereras också till exempel vid slitage av vägar och bildäck. Mikroplaster är troligtvis inte någon stor risk för miljö och hälsa i nuvarande koncentrationer även om det kan finnas platser där det skulle kunna finnas risk för effekter. De källor som står för de största utsläppen av mikroplaster i Sverige är bland annat industriell produktion och hantering av primärplast, slitage av däck från vägar, konstgräs, nedskräpning och anläggningar för idrott och lek med underlag som innehåller plast eller gummi.²⁴

Enligt forskning får vi varje vecka i oss 5 gram mikroplast. Dricksvatten är en av de största källorna, men vi får även i oss plast genom livsmedel som salt, öl och skaldjur. På ett år får vi i oss drygt 250 gram mikroplast.²⁵ Moderna vindkraftverk har ett bladslitage på ungefär 0-50

²³ <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/publikationer/7000/vindkraftens-paverkan-pa-manniskors-intressen>

²⁴ <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/om-plast2/mikroplast>

²⁵ <https://www.wwf.se/pressmeddelande/sa-mycket-mikroplast-far-vi-i-oss-som-att-ata-ett-kreditkort-i-veckan-3334499/>

gram per blad och år.²⁶ Det innebär att ett modernt vindkraftverk släpper ut betydligt mindre mikroplaster per år än den mängd vi redan idag får i oss. Se även fråga 27 gällande påverkan på vatten.

27. Hur kommer vattendrag och dricksvattentäkter påverkas från markföroreningar vid grävarbeten och mikroplaster som släpper från vingarna? Kommer vattendrag och grundvatten påverkas av grävarbeten och de nya vägar som anläggs i området? Kommer ni utreda hur dricksvattentäkter och vattenskyddsområden påverkas av vindkraftsparken? Hur påverkas egna brunnar i området?

Bemötande från Holmen: Det finns inga kända markföroreningar i området. Om markföroreningar skulle upptäckas i samband med arbeten vid anläggandet av vindkraftsparken kommer arbeten i det berörda området avbrytas omedelbart och berörd myndighet kontaktas för beslut kring hantering. Gällande mikroplaster, se fråga 26.

Vid arbeten i och i närhet av vatten och brunnar kommer det säkerställas att hanteringen blir i enlighet med myndigheternas riktlinjer och vid behov kommer anmälan om vattenverksamhet att göras. Påverkan på vatten, där även eventuella dricksvattentäkter ingår, hanteras i MKB.

I anläggningsskedet avser Holmen att via miljöåtgärdsplan och kontrollplan säkerställa att alla som arbetar i området har tillräcklig kunskap om områdets värden för att kunna ta hänsyn till dessa och efterleva de åtaganden och villkor som verksamheten omfattar.

28. Kommer det uppstå markvibrationer från vindkraftverken och hur kommer de i så fall påverka området?

Bemötande från Holmen: Viss vibration uppstår i vindkraftverket till följd av de vindar som passerar. Vindkraftverken förankras i marken för att säkerställa att de står stadigt och kan hantera de vindar som passerar och omvandla dessa till förnybar energi. Om det uppstår större vibrationer beror det på obalans i vindkraftverket och vindkraftverket kommer då stängas av för åtgärd. Vindkraftverken kommer placeras på positioner där de mindre markvibrationer som uppstår inte har någon påverkan på omgivningen.

29. Kommer områden runt verken spärras av på grund av säkerhetsskäl? Vilket säkerhetsavstånd gäller kring verken?

Bemötande från Holmen: Vindkraftsparken kommer vara öppen och tillgänglig efter byggnation. Holmen har inte för avsikt att spärra av några områden kring vindkraftverken, utan det kommer gå att röra sig fritt i området när vindkraftsparken är i drift. Se även fråga 11 gällande områdets upplevelsevärden och allemansrätten. Under byggfasen och vid eventuella större servicearbeten kommer området betraktas som byggarbetsplats vilket kan medföra begränsningar i tillgängligheten.

Gällande risk för iskast, se fråga 19.

30. Hur lång hållbarhet har verken? Vad händer när de ska monteras ner, kan delarna återvinnas? Hur återställs marken efter nedmonteringen, kommer allt tas bort? Kommer Bisfenol A från turbinbladen att frigöras? Kommer utsläpp från Bisfenol A leda till att det är farligt att äta svamp och bär från området?

²⁶ <https://www.firda.no/mikroplast-fra-vindkraft/o/5-15-975957>

Bemötande från Holmen: Ett vindkraftverk har en livslängd på 40 år. Vindkraft är ett av de mest resurseffektiva sätten att producera el på, läs mer i bemötandet under fråga 4.

Många komponenter i vindkraftverk kan renoveras och säljas vidare. Om inte komponenterna kan återanvändas är de flesta delar i ett vindkraftverk återvinningsbara. Vindkraftverk består framförallt av stål och järn samt mindre delar aluminium och koppar. Dessa material kan återvinnas. Fundamenten utgörs framförallt av betong och kan krossas och användas som fyllnadsmassor. Rotorbladen består i stor utsträckning av glasfiberkomposit. Det finns flera sätt att behandla uttjänta rotorblad, men deras kostnadseffektivitet är osäker. Det pågår forskning på hur dessa ska gå att återvinna i större utsträckning.²⁷ I maj 2021 publicerades en artikel i Dagens industri om hur den danska vindturbinstillverkaren Vestas leder ett projekt som väntas innebära ett genombrott för plaståtervinning i vindkraftssektorn. Projektet är ett samarbete mellan industrin och akademien för att utveckla en teknik som gör det möjligt att återvinna sådana värmehärdade kompositmaterial som rotorbladen tillverkas av. Genom den nya tekniken ska rotorbladen bli helt återvinningsbara.²⁸

Bisfenol A (BPA) används framförallt i framställningen av polykarbonatplast och epoxi och produceras i mycket höga volymer globalt. Epoxi förekommer bland annat i elektronik, i byggmaterial och i skyddande ytbehandling på insidan av förpackningar för livsmedel, som konserv- och läskburkar. Låga halter av BPA kan släppa från polykarbonatplast och epoxi och överföras till mat eller dryck som är i kontakt med materialet.²⁹

Den mängd BPA vi får i oss bedöms inte skada hälsan enligt den kunskap vi har i dag. Det gäller alla åldersgrupper och även foster. Bedömningen är gjord av Efsa, den europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet. Efsa har gått igenom 450 studier kring bisfenol A och dess effekter. Bland dessa ingick studier om effekter vid låga doser av bisfenol A.³⁰

BPA frigörs framförallt under produktionen av turbinbladen. Det finns ingen dokumenterad risk att BPA från turbinbladen kan leda till att det är olämpligt att äta bär och svamp från skogarna i anslutning till vindkraftsparken. Mängden av BPA som frigörs från turbinbladen på vindkraftverken under den tid de är i drift bedöms vara försumbar.³¹

Frågan om nedmontering och borttagande kommer hanteras inom ramen för prövningen. När tillstånd ges för en vindkraftspark förenas det med villkor för hur marken ska återställas. Tillstånd för en vindkraftsverksamhet kan även förenas med krav på ekonomisk säkerhet för att säkerställa att vindkraftverken kan monteras ner i framtiden. I vindkraftsprojekt tas det ofta fram en efterbehandlingsplan som redogör för avvecklingen av vindkraftsparken och återställningen av området. Avvecklingen kommer ske i enlighet med då gällande lagstiftning och resurser för återställande fonderas.

Konsekvenserna av avvecklingen efter drifttiden hanteras i MKB.

²⁷ https://www.energimyndigheten.se/globalassets/fornybart/framjande-av-vindkraft/aterbruk-och-atervinning-av-vindkraftverk_webb-final.pdf

²⁸ <https://www.di.se/hallbart-naringsliv/genombrott-for-atervinning-av-vindkraftverk/>

²⁹ <https://ki.se/imm/bisfenoler>

³⁰ <https://www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/oonskade-amnen/bisfenol-a>

³¹ https://epoxy-europe.eu/wp-content/uploads/2015/07/epoxy_erc_bpa_whitepapers_wind-energy-2.pdf

31. Hur ser ni på er påverkan på en levande landsbygd? Kommer det vara möjligt att bygga nytt i området, hur påverkas grannmarker?

Bemötande från Holmen: *Holmen ser vindkraftsutbyggnaden som en grön investering som bidrar till regionens utveckling. Etableringen kommer ske på Holmens mark och utredningen av markens lämplighet görs utifrån kända förutsättningar. Kommunen är en viktig samrådspart gällande vilka planer som finns för närområdets framtida utveckling och eventuella bygglovsansökningar.*

Holmen vill att vindkraftsparken ska bidra till det lokala och regionala samhället och till klimatomställningen. Därför arbetar Holmen utifrån ett koncept med en vindkraftsfond där pengar avsätts från vindkraftsparken och fördelas till kollektiva nyttor.

Det finns inga regler om hur nära bebyggelse som vindkraftverk får stå. Däremot måste de riktlinjer som finns gällande buller följas. Det är kommunen som prövar bygglov och som kan redogöra närmare för hur den processen går till och hur olika frågor vägs samman i bedömningen om bygglov kan beviljas. Ett tillstånd för vindkraft är tidsbegränsat och påverkan på närområdets utveckling är temporär.

Hur vindkraftsparken förhåller sig till kommunens översiktsplan redovisas i MKB. Holmen vill vara delaktiga i att utveckla området har bland annat skickat in en ansökan om att utveckla tomter i Simonstorp. Holmen ser att vindkraftsetableringen i stort bidrar till kommunens och regionens utveckling och till såväl Holmens som andra verksamheters tillväxt.

32. Vad händer om det börjar brinna i vindkraftverken eller om delar går sönder?

Bemötande från Holmen: *Vindkraftverken kommer övervakas och det kommer snabbt upptäckas om fel uppstår. Räddningstjänsten är en viktig samrådspart som Holmen fortsätter ha dialog med. Se mer om haveri i MKB.*

33. Hur svarar Holmen på de frågor som ställs i Bertil Perssons rapport?

Bemötande från Holmen: *De rapporter, beräkningar och bedömningar som har tagits fram till ansökan om tillstånd har gjorts av kunniga konsulter utifrån etablerade metoder och beräkningsprogram och är i linje med den metodik och de beräkningsmodeller som normalt används vid ansökan om tillstånd för vindkraftsetableringar.*

Förutsättningar och antaganden för de beräkningar som gjorts framgår i rapporterna. I MKB redovisas vilka bedömningsgrunder som använts för att utreda vindkraftsparkens miljöpåverkan.

Bertil Perssons rapport har inte föranlett Holmen att ifrågasätta korrektheten i de rapporter, beräkningar och bedömningar som tagits fram inom projektet.

34. Trafik under byggfasen – kommer det gå att ta sig till jobb, skola, kommer utryckningsfordon ta sig fram?

Bemötande från Holmen: *I ansökan redovisas övergripande förslag för huvudsakliga vägar för transporter till och från området. Vindkraftsparken kommer förmodligen att byggas etappvis. Inför anläggningsskedet kommer en mer detaljerad plan för transporter tas fram och stämmas av med Trafikverket, kommunen och räddningstjänsten för att säkerställa att övriga transporter i området kan fortsätta även under anläggningsskedet med bibehållen säkerhet och utan större störningar.*

3.2 Yttranden från myndigheter, organisationer och företag

Yttrandena har sammanfattats i tabellen nedan och återfinns i sin helhet i Bilaga 5. I Bilaga 3 finns sändlistan som redovisar vilka samrådsunderlaget skickats till.

Myndighet/Organisation/ Företag	Sammanfattning av yttrande	Bemötande
<p>Länsstyrelsen Östergötland</p>	<p><u>Genom minnesanteckningar från samrådsmöte den 22 september 2020</u></p> <p>Utformningen av samrådsprocessen med berörda/allmänhet och övriga myndigheter vad gäller utskick, informationskanaler, samrådsutställningar mm är omfattande och bra.</p> <p>Att ansökan om flyttmån av verken är möjligt. Större flyttmån än 50-100 m kan godtas i vissa fall, men det ställer högre krav på sökanden att visa hur flyttmånen påverkar verksamhetens miljöeffekter och att alla alternativa utformningar som ryms inom yrkandet är tillåtliga.</p> <p>Beräkning av lågfrekvent ljud ska vara med i ansökan.</p> <p>Förslag på lämpliga fotopunkter lämnas.</p> <p>Viktigt att fiskgjuse utreds ordentligt.</p> <p>Anmälan enligt 12 kap 6 § samt 11 kap miljöbalken behöver ske för de eventuella vägbreddningar och vattenpassager som enligt den slutliga layouten kommer behöva ske utanför utredningsområdet. Vägsystemet inom utredningsområdet prövas inom ramen för tillståndet, under förutsättning att dessa har beskrivits i MKB.</p>	<p>Noterat</p> <p>Flyttmånen miljöeffekter redovisas i MKB.</p> <p>En beräkning bifogas ansökan som bilaga till MKB.</p> <p>Förslagen har beaktats.</p> <p>Fiskgjuse har utretts.</p> <p>Vägar inom projektområdet beskrivs i MKB. En anmälan kommer göras för eventuella vägar utanför projektområdet.</p>

	<p>Siktanalyser utan skog behöver inte redovisas. Kan vara värdefullt att använda Holmens skogskartor. Ett resonemang om skogens ålder behövs i anslutning till siktanalysen.</p> <p>MKB ska fokusera på det som samrådsunderlaget redovisar och det som framkommit under mötet.</p> <p>En koppling till miljömålen och Agenda 2030 bör vara med i MKB, men kan vara förhållandevis kortfattat.</p> <p>MKB bör redovisa de positiva aspekterna av vindkraft och belysa effektbristen.</p> <p>En uppskattning och preliminär redovisning av massbalans bör ske i MKB. Om Holmen planerar att starta upp täkter inom eller i närheten av området är det ett separat tillståndsärende. Det är dock bra om det framgår i MKB om det är möjligt.</p> <p>I MKB ska transportbehovet beskrivas (hur många, volym).</p> <p>En uppskattning av worst case vad gäller tex antal transporter bör ingå i den tekniska beskrivningen. Men också en beskrivning av troligt utfall. Ett resonemang kring detta ska redovisas.</p> <p>Igångsättningstiden för parkerna ska beskrivas i ansökan (byggstart, om det byggs i etapper osv).</p> <p>Om Holmen vill samråda enligt 12 kap 6 § miljöbalken om geotekniska undersökningar som kommer behöva ske i samband med detaljprojektering bör detta yrkas om i förslag till villkor.</p>	<p>Siktanalysen kompletteras med ett resonemang om skogens ålder.</p> <p>Noterat.</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>Redovisas i Teknisk beskrivning.</p> <p>Redovisas i Teknisk beskrivning</p> <p>Redovisas i Teknisk beskrivning.</p> <p>Redovisas i ansökan.</p> <p>Synpunkten beaktas.</p>
--	---	---

	<p>Av MKB behöver det framgå hur elanslutningen kommer att utformas och var koncession kommer att ansökas.</p> <p>Länsstyrelsen vill ha fem papperskopior av ansökningshandlingarna utöver den digitala ansökan som ska skickas in tillsammans med shapefiler på områdesgränser, verksplaceringar, vägar mm. (Länsstyrelsen har i senare dialog förtydligat att det inte finns några krav på att komma in med shapefiler men att det underlättar deras arbetet. Det mm. som Länsstyrelsen har angett i sitt yttrande ska tolkas som en inbjudan att skicka med mer eventuell ytterligare relevant information.)</p> <p>Kumulativa effekter ska redovisas.</p> <p>Viktigt att i MKB redovisa vilken eventuell påverkan vindkraftsparken har på Natura 2000-området Stora Mossen.</p>	<p>Koncessionsprocessen är ett separat tillståndsärende. Möjlig elanslutning redovisas översiktligt i MKB. Elanslutning hanteras vid behov i separat tillståndsärende enligt Ellagen.</p> <p>Noterat.</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>Redovisas i MKB.</p>
	<p><u>Genom skriftligt yttrande den 9 oktober 2020, dnr 551-14355-20.</u></p> <p>En samrådsredogörelse ska bifogas ansökan.</p> <p>En beskrivning av verksamhetens påverkan på Natura 2000-området Stora Mossen (Igelfors), SE0230374.</p> <p>En beskrivning av verksamhetens påverkan på riksintressen för naturmiljövärden (Stora mossen och Stora Runkan).</p> <p>Samråd med Försvarsmakten samt beskrivning av verksamhetens påverkan på det riksintresseutpekade MSA-området för Malmens Flottiljflygplats.</p>	<p>Noterat</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>Samråd genomfört, påverkan redovisas i MKB.</p>

	<p>En beskrivning av verksamhetens påverkan på de riksintresseutpekade MSA-ytorna för flygplatserna i Norrköping, Örebro och Linköping samt eventuellt Nyköping.</p> <p>En naturvärdesinventering av det planerade verksamhetsområdet utförd i enlighet med Svensk Standard (SS 199000:2014).</p> <p>En fågelinventering med huvudsaklig inriktning på örnar, fiskgjuse, lommar samt skogshöns.</p> <p>En bedömning av förekomst av lämpliga häckningsplatser för pilgrimsfalk inom utredningsområdet.</p> <p>En redovisning av verksamhetens påverkan på fladdermöss samt behov av skyddsåtgärder.</p> <p>Beräkningar av verksamhetens omgivningspåverkan i form av ljud vid bostäder.</p> <p>Beräkningar av verksamhetens omgivningspåverkan i form av lågfrekvent buller. Beräkningarna bör redovisa förutsättningarna att innehålla Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus, FoHMFS 2014:13.</p> <p>Beräkningar av verksamhetens omgivningspåverkan i form av rörliga skuggor på störningskänslig plats vid bostäder.</p> <p>En arkeologisk utredning av verksamhetsområdet motsvarande arkeologisk utredning etapp 1. Utifrån resultaten görs även en bedömning av behovet av ytterligare utredning i form av arkeologisk utredning etapp 2.</p>	<p>Redovisas i MKB.</p> <p>En Naturvärdesinventering enligt Svensk Standard har genomförts och redovisas i MKB.</p> <p>Holmen har fört en fortsatt dialog med Länsstyrelsen gällande behovet av riktade fågelinventeringar och de inventeringar som bedömts relevanta har genomförts och redovisas i MKB.</p> <p>En bedömning av förekomst av lämpliga häckningsplatser har gjorts, inga lämpliga platser har identifierats inom eller i anslutning till projektområdet.</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>Redovisas i MKB.</p> <p>En arkeologisk utredning motsvarande etapp 1 har genomförts. Etapp två bedöms inte nödvändig.</p>
Finspångs kommun	Genom minnesanteckningar från samrådsmöte den 22 september 2020	

	<p>Utformningen av samrådsprocessen med berörda/allmänhet och övriga myndigheter vad gäller utskick, informationskanaler, samrådsutställningar mm är omfattande och bra.</p> <p>Viktigt att informationen om kulturmiljö i kommunens översiktsplan finns redovisad i kulturmiljöavsnittet i MKB.</p> <p>Utredningsområdet bedöms inte vara ett område där så mycket aktivt friluftsliv bedrivs.</p> <p>Utredningsområdet berör inga utpekade frilufts- eller kulturområden.</p>	<p>Noterat.</p> <p>Enligt senare synpunkt från kommunen berörs inga utpekade frilufts- eller kulturområden. Detta redovisas i MKB.</p> <p>Noterat.</p> <p>Noterat.</p>
	Har meddelat skriftligt att de inte yttrar sig skriftligt just nu.	Noterat.
Norrköpings kommun	Avstår att yttra sig.	Noterat.
3GIS WindPower	Det finns ett radiolänkstråk i området, men detta ska vara avvecklat senast 2025.	Synpunkten är beaktad.
Bergsstaten	Inga rättigheter enligt minerallagen finns i de berörda områdena.	Noterat.
Birdlife	Ser utifrån en första anblick möjliga konflikter med naturvärden – inte minst genom de skyddsvärda våtmarkerna i väster. Ber att få återkomma när de utvärderat fågelinventeringar mm.	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Inventeringarna kommer finnas med som bilaga till ansökan om tillstånd även om bilagor med känsliga uppgifter kommer omfattas av sekretess.
E:on	E.ON Energidistribution AB har studerat de inkomna remisshandlingarna och har inget att erinra. Platserna ligger utanför E.ONs koncessionsområden och regionledningarna har vi inte heller i närhet till tänkta platser.	Noterat.
Energimyndigheten	Har inga synpunkter att redovisa.	Noterat.

Erstorps jaktklubb	<p>Undrar över påverkan från ljud, ljus och skuggor, vilka riktvärden som gäller och hur människor, fåglar, insekter, fladdermöss och djurlivet i stort kommer att påverkas av vindkraftverken. Undrar över vilken hänsyn som tas till kommunal planering. Undrar vad det finns för framtida utvecklingsmöjligheter i området när vindkraftsparken är etablerad och hur nedmonteringen finansieras och utförs.</p> <p>Undrar över hur beräkningarna gjorts när verken är högre än några av de verk som finns idag. Undrar kring de synpunkter som framförs i den rapport som författats av Bertil Persson. Undrar över påverkan på fastighetsvärde och ersättning. Undrar över iskast och huruvida det kommer finnas säkerhetszoner kring vindkraftverken.</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Flera av dessa behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, som påverkan på vatten, naturmiljö, friluftsliv, fågelliv, fladdermöss, ljud, ljus och skuggor. I MKB beskrivs även huruvida etableringen är förenlig med exempelvis kommunens översiktsplan. Kommunen är även en viktig samrådspart. Se även fråga 11, 12, 13, 15, 16, 21, 22 och 23 ovan. Gällande er fråga om inventering, se fråga 17. Gällande återställning av marken, se fråga 30. Gällande påverkan på grannmarker och möjligheter att bygga nytt i området, se fråga 31. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande den rapport som författats av Bertil Persson, se fråga 33. Gällande er fråga om fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande er fråga om risk för iskast, se fråga 19. Gällande mikroplaster, se fråga 26.</p>
Fågelföreningen i Norrköping (FiNK)	<p>Anser att följande punkter kräver ytterligare belysning: Häckfågelfaunan, vinterförekomst av framförallt kungs- och havsörn med referens till åldersfördelning, undersökningar med botanisk utgångspunkt av exempelvis äldre värdefulla skogsbestånd och mark, påverkan på övrig fauna bl.a. fladdermöss och klövvilt.</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande påverkan på fågel och naturvärdesinventering, se fråga 15 och 17. Gällande påverkan på klövvilt och fladdermöss, se fråga 13 och 16. Rapporterna från inventeringarna kommer finnas med som bilaga till MKB, även om de med känsliga uppgifter kommer omfattas av sekretess.</p>
Finspång fvof	Inget att erinra.	Noterat.
Finspångs Stadsnät	Inget att erinra om inte verken uppförs innan 2023.	Vindkraftverken kommer inte uppföras innan 2023.
Friluftsförbundet	Undrar om lokalavdelningarna informerats.	Lokalavdelningarna har yttrat sig.
Friluftsförbundet Finspång	<p>Generellt positiva till utbyggnad av lokal vindkraftsproduktion. Anser att hänsyn behöver tas till lokalt boende och deras verksamhet. Lokaliseringen bör inte ta i anspråk områden som nyttjas frekvent av det rörliga friluftslivet. Anser att vid placeringen av vindkraftverken bör alla försiktighetsmått uppfyllas. Det behöver framgå vem som har ansvar för nedmontering och återställande av markområdena.</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande verkens livslängd och nedmontering, se fråga 30.</p>

<p>Föreningen Svenskt Landskapsskydd</p>	<p>Undrar kring miljöbedömningen. Undrar om koldioxidbalansen och livscykelanalys. Undrar kring elanslutning och kommunens översiktsplanering. Undrar kring räddningstjänsten och eventuella olyckor samt iskast. Undrar kring fågel och fladdermus och de inventeringar som gjorts. Undrar hur beräkningarna kring ljud har gjorts och hur dessa kan utföras när det inte finns några verk av den ansökta höjden idag. Undrar kring påverkan på insekter och huruvida markvibrationer kommer uppstå. Undrar om påverkan på friluftslivet och hur platsen kommer återställas. Undrar kring påverkan från ljud, ljus och skuggor. Undrar kring fastighetsvärde, ersättning och bygdepeng. Undrar om det kommer öppnas bergtäkt i området. Undrar hur vattenmiljöer påverkas. Undrar kring miljömålsuppföljning och påverkan på den biologiska mångfalden. Undrar huruvida Holmen givit ekonomisk ersättning till någon för att inte klaga på etableringen. Undrar om FSCs regler kommer uppfyllas gällande skogsskötsel. Undrar kring huruvida det kommer öppnas en bergtäkt. Undrar om Holmen kan tänkas sig att bilda en grupp som tillsammans med drabbade gör uppföljningar och har kontakt med tillsynsmyndigheten gällande verkens påverkan och drift. Anser att den tekniska livslängden på verken är 12-15 år medan den ekonomiska är 20-25 år. Undrar om Holmens strategi är att söka för fler verk än de tänkt bygga för att sedan kunna plocka bort verk och blidka närboende och beslutsfattare. Undrar om lokala entreprenörer kommer väljas vid upphandling av verk och kringarbeten, eller om priset är avgörande. Undrar om svenska eller utländska företag kommer anlitas och om Holmen kommer kravställa var eventuella utländska arbetare ska handlas och/eller bo.</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. En specifik miljöbedömning genomförs i enlighet med miljöbalken, se även fråga 8 gällande konsekvensanalys. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande koldioxidbalansen och livscykelanalys, se fråga 4. Gällande effektreglering, se fråga 7. Verkens placeringar framgår av ansökan. Elanslutning hanteras i separat koncessionsärende. Kommunen är en viktig samrådspart i arbetet med vindkraftsparken. Gällande vad som händer vid eventuell olycka, se fråga 32. Gällande säkerhetsavstånd kring verken och risk för iskast, se fråga 29 och 19. Gällande påverkan på fågel och fladdermus, se fråga 15 och 16. Lokala ornitologiska föreningar har ingått i samrådsretsen. Gällande hur beräkningarna har gjorts, se fråga 18. Gällande ljud, ljus och skuggor och om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande insekter, se fråga 12. Gällande markvibrationer, se fråga 28. Gällande mikroplaster, se fråga 26. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande nedmontering, se fråga 30. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning samt bygdepeng, se fråga 25 och 31. Gällande påverkan på vatten, se fråga 27. Gällande biologisk mångfald och miljömålsuppföljning, se fråga 12, 13, 15, 16 och 17. Miljömålen beskrivs i MKB. Holmen har inte gett ekonomisk ersättning till någon för att, som det skrivs i yttrandet, inte klaga på etableringen. Holmen kommer följa de certifieringsregler som gäller för skogsbruk inom Holmenkoncernen. Holmen ser över möjligheten att etablera en bergtäkt, om det blir aktuellt så hanteras frågan via separat miljötillstånd. Gällande kontakt med tillsynsmyndigheten så kommer Holmen under anläggnings- och driftskedet ha löpande kontakt med tillsynsmyndigheten samt genom interna kontrollsystem följa upp arbetet under både anläggning och drift. Gällande verkens tekniska och ekonomiska livslängd så designas vindkraftsturbiner vanligen för en livslängd på 20-25 år, ibland även upp till 30 år. Utveckling av tekniker med längre livslängd pågår och utvecklas, se även fråga 4. Miljömålen beskrivs i MKB. Gällande antalet vindkraftverk så optimeras layouten för vindkraftsparken för att generera så mycket förnybar energi som möjligt med hänsyn till de intressen som finns. Antalet vindkraftverk kan därför ändras från samråd till tillståndsansökan. I ansökan och MKB beskrivs antalet vindkraftverk som är aktuellt för denna vindkraftspark. Holmen ser fördelar med att använda lokala entreprenörer där det är möjligt. Holmen ser gärna att tillresta entreprenörer bor i närområdet under</p>
---	---	---

		tiden de arbetar med vindkraftsparken för att skapa intäkter för de som hyr ut hotellrum och stugor.
Försvarmakten	<p>Den sydligaste delen av det föreslagna området för Högsjön är lokaliserat inom MSA-området tillhörande riksintresse för totalförsvarets militära del, Malmens flottflygplats. Inom MSA-området riskerar tillkommande höga objekt över en viss höjd att innebära begränsningar på flygsäkerheten. Försvarmakten motsätter sig en byggnation som innebär en totalhöjd om över 290 meter över havet inom MSA-området, då detta skulle riskera att medföra påtaglig skada på riksintresset.</p> <p>För delen utanför MSA-området har Försvarmakten inget att erinra.</p>	Inga vindkraftverk kommer uppföras inom MSA-området.
Grytgöls Bruks Förvaltning	<p>Undrar om verkens höjd och påverkan på landskapsbilden. Undrar kring buller-, ljus- och skuggeffekter från vindkraftverken på människor och djur. Undrar kring påverkan på fastighetsvärde och ersättning. Undrar kring den kulturväg som går genom området. Undrar även kring iskast och om områden kommer spärras av. Undrar hur certifieringen påverkas av vindkraftsparken.</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande ljud, ljus, skuggor och hur beräkningarna gjorts, se fråga 20, 21, 22, 23 och 18. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, där är kulturmiljö en fråga. Gällande säkerhetsavstånd och risk för iskast, se fråga 29 och 19. Holmen följer de krav som certifieringen enligt FSC ställer i samband med vindkraftsanläggningar. Holmens tillgång till massa- och timmerved är vital för Holmens industrier. En god relation med virkesleverantörer är en viktig nyckel för att säkerställa den tillgången. Samtidigt behöver Holmen och andra skogsindustrier även tillgång till el för att kunna förädla träråvaran till säljbara produkter. Holmen hoppas på ett fortsatt gott samarbete.</p>
Grytgöls IK-Samhällssektionen	<p>Undrar kring områdets upplevelsevärden, påverkan på svamp- och bärskogar. Undrar över påverkan från ljud, ljus och skuggor. Undrar kring påverkan på insekter, fågelarter och fladdermöss. Undrar kring verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts. Undrar kring påverkan från vägar och jordmassor. Undrar kring påverkan på fastighetsvärde och ersättning. Undrar kring påverkan</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20,21,22 och 23. Gällande påverkan på insekter, fågel och fladdermöss se fråga 12, 15 och 16. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ingreppen i naturmiljön och schaktmassor, se fråga 6. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på</p>

	på ortens utveckling. Undrar kring planen för avveckling, vem som är ansvarig och hur det görs.	grannmarker och områdets utveckling, se fråga 31. Gällande nedmontering och återställande av platsen, se fråga 30.
Havs- och vattenmyndigheten	Avstår yttrande.	Noterat.
Igelfors Regna Bygdegård	Framför att boende i bygden oroas för att livsmiljön drastiskt ska försämrats av ljud, ljus och skuggor skapade av vindkraftverken. Hänvisar till den rapport som författats av Bertil Persson. Undrar kring hur allmänheten begränsas av exploateringen. Undrar även kring risk för iskast. Anser att Igelfors utvecklingspotential begränsas. Undrar kring fastighetsvärden och ersättning. Undrar kring påverkan på naturvärden och fågel.	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande ljud, buller och skuggor se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande den rapport som författats av Bertil Persson, se fråga 33. När det gäller områdets upplevelsevärden och risk för iskast, se fråga 11 och 19. Gällande en levande landsbygd, se fråga 31. När det gäller påverkan på fastighetsvärden och ersättning se fråga 25. När det gäller påverkan på naturvärden och fågel, se fråga 15 och 17.
Jordbruksverket	Avstår yttrande.	Noterat.
Lokalpolisområde Norrköping	Inga synpunkter.	Noterat.
LRF Östergötlands län	Är i grunden positiva till byggnation av vindkraftverk. Anser att vindkraftverken ska placeras så de håller marginal till gräns av grannfastigheter samt att ta kontakt med de enskilda markägare som berörs. Anser att Holmen bör överväga alternativ placering av verk, markbyte eller ersättning genom bygdepeng där konsensus med angränsande markägare inte kan uppnås.	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Grannfastigheter är del av samrådsgruppen, se även fråga 31 gällande påverkan på grannmarker. Gällande bygdepeng, se fråga 31.
LRF Regna	Undrar hur beräkningarna har gjorts när det inte finns så höga verk någonstans idag. Undrar kring vägdragning och elanslutning. Undrar kring ljud och ljus. Undrar hur tamdjur påverkas. Undrar kring fastighetsvärden, ersättning för eventuell påverkan av de verksamheter som bedrivs och påverkan på utvecklingen av landsbygden. Undrar om naturvärdesinventeringar och påverkan på fågel och insekter. Undrar kring förändrad vattenföring i landskapet. Undrar kring påverkan på fladdermöss. Undrar om mikroplaster kan påverka grödor och djur. Undrar om	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Vägdragning och möjlig elanslutning framgår av MKB. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på en levande landsbygd, se fråga 31. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. Gällande insekter, se fråga 12. Vägar och fundament kommer uppföras så påverkan på vattenföringen i landskapet undviks, se stycke gällande

	<p>påverkan på vattenmiljöerna i området. Undrar om verken verkligen kan anses vara miljövänliga och klimatpositiva.</p> <p>Bifogade frågor från Motvind Sverige och FSL redovisas inte eftersom de återges i egna yttranden i denna samrådsredogörelse.</p>	<p>vattenverksamheter i MKB. Gällande fladdermöss, se fråga 16. Gällande mikroplaster, se fråga 26. Gällande påverkan på vattenmiljöer, se fråga 27. Gällande verkens hållbarhet samt ekonomiska och miljömässiga lönsamhet, se fråga 4. Gällande bifogade frågor från Motvind Sverige och FSL, se bemötande vid respektive yttrande.</p>
Luftfartsverket	<p>Har inget att erinra. Framför att det åligger byggherren att beställa och bekosta en flyghinderanalys av LFV. Framför även att berörda flygplatser bör tillfrågas.</p>	<p>En flyghinderanalys har genomförts. Berörda flygplatser har yttrat sig.</p>
Motvind Sverige	<p>Undrar om verkens ekonomiska och miljömässiga hållbarhet och koldioxidutsläpp. Undrar om mikroplaster. Undrar gällande reservkraft och vem som kommer äga och driva vindkraftsparken. Undrar om nedmonteringen av vindkraftverken och återställandet av platsen. Undrar kring ersättning till markägare samt påverkan från buller och infraljud. Undrar kring om olyckor sker. Undrar om val av plats.</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande verkens ekonomiska och miljömässiga hållbarhet samt koldioxidutsläpp, se fråga 4. Gällande mikroplaster, se fråga 26. Gällande reservkraft, se fråga 7. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande nedmontering av vindkraftverket, se fråga 30. Gällande ersättning, se fråga 25. Gällande buller och infraljud, se fråga 20 och 23. Gällande olyckor, se fråga 32. Gällande val av plats, se fråga 2.</p>
MSB	<p>Inget att invända mot etablering av vindkraftverken i området.</p>	<p>Noterat.</p>
NaturligtVis Kolmården	<p>Anser att området bör skyddas som nationalpark.</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Det är Naturvårdsverket som driver arbetet med nationalparker. Enligt miljöbalken får en nationalpark bildas på statlig mark för att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick. I området som berörs av vindkraftsparken är Holmen markägare och bedriver ett aktivt skogsbruk. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande områdets upplevelsevärden och naturvärden, se fråga 11 och 17.</p>
Naturskyddsföreningen i Östergötlands län	<p>Anser att det är angeläget att ställa om elproduktionen till förnybar. Anser att alla aspekter av störningar bör noggrant analyseras. Föreslår att återbeskogning sker med ökat lövinslag.</p>	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Holmens skog strävar i sina miljömål efter att återbeskoga med ökat lövinslag.</p>

Naturskyddsföreningen Finspång	I sak positiva till vindkraft som fossilfri energikälla. Meddelar viktig information om fågelförekomster. Anser att det är viktigt att en botanisk inventering förs innan dragning av nya vägar och etableringsplatser samt att hänsyn tas till naturliga vattenflöden. Undrar om det gjorts täckande inventeringar av området.	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande era upplysningar om fågelförekomster tackar Holmen för dessa och tar med informationen i fortsatt arbete. Gällande påverkan på fågel, se fråga 14 och 15. Gällande naturvärdesinventering, se fråga 17.
Naturvårdsverket	Hänvisar till den verksgemensamma och egna hemsidan om vindkraft. Hänvisar även till Länsstyrelsen som tillvaratar de statliga intressena i ärenden som dessa. Vill ändå uppmärksamma att projektområdet gränsar till Natura 2000-området Stora Mossen och att det är viktigt att utreda risker och försiktighetsmått i förhållande till dessa värden i en kommande tillståndsansökan.	Vi har tagit emot era synpunkter. Berörda miljöaspekter, exempelvis Natura 2000, beskrivs mer ingående i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
Net1	Ingen erinran.	Noterat.
Norrköping airport	Samtycker till vindkraftsparken om vindkraftverken har en maximal totalhöjd på 335 meter över havet. Samtycker till en höjning av TAA, under förutsättning att Holmen Energi AB står för kostnaderna.	Fortsatt dialog förs.
PTS	Meddelar vilka tillståndshavare med radiolänkstråk som finns i närheten av de positioner som har angivits.	Tack för informationen.
Räddningstjänsten Östra Götaland	Förknippar inte verksamheten med allvarliga olyckor.	Holmen avser föra en fortsatt dialog med Räddningstjänsten kring frågorna.
Rättvisa vindar Norra Östergötland	Framför synpunkter gällande analysen av påverkan från ljud, ljus och skuggor. Framför att de kan förse Holmen med fotomontage. Framför synpunkter gällande de inventeringar som har genomförts och kommer genomföras. Synpunkter framförs även gällande att inventeringarna inte lämnats ut av Holmen innan ansökan. Undrar kring påverkan på grundvatten och risker kopplade till vindkraftverken. Framför oro kring påverkan på friluftslivet. Vill delges resultat	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande ljud, ljus och skugga, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande fotomontage så tar Sweco fram de fotomontage som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 10. De inventeringar har genomförts som bedömts vara relevanta utifrån befintliga underlag, kunskap om området och den information som framkommit under samrådet där bland annat Länsstyrelsen Östergötland och ornitologiska föreningar yttrat sig, se även fråga 15, 16 och 17. Gällande påverkan på vattenmiljöer, se fråga 27. Gällande risker kopplat till iskast och olyckor, se fråga 19 och 32. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Holmen kommer inte publicera de vindanalyser

	från vindmätningar. Ser en oro kring påverkan på lokala företag och anser att de ska kompenseras.	som gjorts inom projektet. Det finns två mesoskaliga vindmodeller som är allmänt tillgängliga där det går att ta del av vinddata för området. Gällande en levande landsbygd, se fråga 31. Gällande ersättning, se fråga 25.
Saab	De bedömer att den maximala totalhöjden över havet på vindkraftverken får vara 340 möh för att inte påverka flygplatsens inflygningsprocedurer.	Synpunkterna är beaktade. Fortsatt dialog förs.
SGU	SGU ger generellt inte i detta samrådsskede av vindkraftsetablering, ett platsspecifikt yttrande. Utan hänvisar till bifogade allmänna riktlinjer	Synpunkterna är beaktade.
Skavsta flygplats	Skickar en utredning gällande vilken operativ påverkan med tillhörande flygsäkerhetspåverkan ett uppförande av vindkraftverk kan innebära för flygtrafik till och från Stockholm Skavsta Flygplats. Slutsatsen är att max totalhöjd för marken + vindkraftverk över havets nivå kan vara 340 m. Då påverkas inte flygvägar, flygprocedurer eller lägsta vektoreringshöjd. Justering av MSA behöver göras. Flygplatsen lämnar samtycke till uppförande av vindkraftverk av max denna totalhöjd under förutsättning att Holmen ser till att flygplatsens flygprocedurer och lägsta flyghöjder ses över och uppdateras innan verken uppförs, samt står för Skavstas uppkomna kostnader i samband med detta. Att Holmen meddelar när en plan finns för byggstart och att flygprocedurer och lägsta flyghöjder är publicerade i AIP innan vindkraftverken är uppförda.	Synpunkterna är beaktade. Fortsatt dialog förs.
Skogsstyrelsen	Ser positivt på att området kommer inventeras med avseende på natur- och kulturmiljövärden. Påtalar betydelsen av att vägar och anläggningsytor planeras och byggs med stor hänsyn och anpassning till befintliga natur- och kulturmiljövärden, samt så att skogsbruk inte avsevärt försvåras i det berörda området.	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande anläggande av vägar mm, se fråga 6. Projektet kommer inte försvåra skogsbruket i området. Projektet utförs inom Holmens eget markinnehav och i nära samverkan med de skogligt ansvariga inom Holmen.
STF Bråvalla	Området ligger inte i närhet av Östgötaleden, en led där vår förening gärna har vandringar. Vi tror därför att område Högsjö lämpar sig för utbyggnad av vindkraft.	Noterat.

Svenska Kraftnät	Inga synpunkter. Framför riktlinjer som gäller vid förändringar av distributionsnätet.	Noterat.
Tele 2	Meddelar önskemål om att ett verk inte ska stå närmare än 350 meter från radiolänkstråket vid låg frekvens och 150 m vid hög frekvens.	Tele 2 har i fortsatt dialog visat sig vara villiga att projektera om sitt radiolänkstråk.
Telenor	Inga invändningar mot uppförande av vindkraftverk.	Noterat.
Telia	Meddelar att de inte har något att erinra men att det krävs frizon från länkstråk.	Telia har i fortsatt dialog visat sig vara villiga att projektera om sitt radiolänkstråk.
Teracom	Har inga länkstråk som berörs av vindkraftspark Högsjön.	Noterat.
Trafikverket	<p>Anser att säkerhetsavståndet till allmän väg inte ska understiga verkets totalhöjd + halva rotorbladsdiametern och att säkerhetsavståndet till järnväg ska beräknas enligt samma metod men med ett tillägg om 20 meter. Anser även att det bör säkerställas att det inte finns någon risk för iskast mot allmän väg eller järnväg. Anslutningstillstånd ska sökas vid behov av nya till- och utfartsvägar som berör allmän väg, oavsett om de är tillfälliga eller permanenta. Trafikverket bör kontaktas för att planera tunga och långa transporter på vägnätet. Holmen ska bekosta eventuell reparation och förstärkningsåtgärder som kan krävas av vägarna. Trafikverket hänvisar till sin handbok och meddelar att de önskar fortsatt information om projektet.</p> <p>Yttrandet som skickats in gällande vindkraftsparken är märkt med Klintaberget. Holmen förutsätter att yttrandet är riktat till de vindkraftsparker som samrätts parallellt, dvs Högsjön och Klintaberget (samt Skybygget).</p>	Holmen avser fortsätta dialogen med Trafikverket.
Vattenfall eldistribution AB	Vattenfall har flera elanläggningar inom området. De redovisar vilka riktlinjer som ska följas. I yttrandet har kartor bilagts som inte får visas för allmänheten och därför inte inkluderats i sammanställningen av yttranden.	Vi har tagit emot era synpunkter. De har beaktats i utformningen av vindkraftsparken.

	<i>Kartmaterial har exkluderats på uppmaning från samrådsparten.</i>	
Vindkraft Östergötland	Anser inte att vindenergi är grön eller miljövänlig. Anser inte att hänsyn tas till miljökonsekvenserna. Framför att skadorna och miljöeffekterna för varje vindkraftsindustri är groteska med tanke på de få timmar de levererar el.	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens hållbarhet och miljömässighet, se fråga 4.
ÖgOF	Har i Östergötland inte noterat några påtagligt negativa effekter av den utbyggnad som hittills gjorts. Framför att en inventering av de ornitologiskt sett mest värdefulla myrarna i landskapet genomförts och att Stora Mossen varit del av den. På myren finns sedan länge ett av de största orrspelen i Östergötland. I övrigt välkomnas de fortsatta inventeringar som beskrivits och föreslår att vinterförekomsten av örnar undersöks noggrant. Framför även att det är viktigt att vägdragningar inte påverkar områden som Stora Mossen negativt ur hydrologisk synvinkel.	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. Gällande vägdragning, se fråga 6.

3.3 Yttranden från närboende och allmänheten

Yttrandennummer hänvisar till numreringen i Bilaga 6 där samtliga yttranden redovisas i sin helhet³².

Yttrande nr	Bemötande
1	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan från ljud, ljus och skuggor samt vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande ytor som ianspråkats av vägar och fundament, se fråga 6. Gällande säkerhetszoner kring verken, se fråga 29. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 2. Gällande nedmontering av vindkraftverken, se fråga 30. Gällande vad som händer med elen som produceras och balanskraft, se fråga 3 och 7. Gällande koldioxidutsläpp, se fråga 4. Gällande samrådets genomförande, se Avsnitt 2.3 samt fråga 9. När och hur ett vindkraftsprojekt kommuniceras är en svår avvägning mellan flera olika aspekter. Det finns för- och nackdelar med att kommunicera ett vindkraftsprojekt såväl i tidigare som senare skeden. Holmen valde att hålla samråd vid ett tillfälle där stora hinder för vindkraftsprojektet

³² Flera yttranden hänvisar till rapporten *Teknisk analys av vindkraftsstation Högsjön, Finspångs kommun, jämte bullerberäkning* av Bertil Persson, den återfinns i sin helhet i yttrande 2_27 i Bilaga 6.

	kunnat utslutas samtidigt som utformningen fortfarande var möjlig att påverka. Gällande rapporten författad av Bertil Persson, se fråga 33. Gällande konsekvensanalys, se fråga 8. Svar från myndigheter framgår av denna samrådsredogörelse. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande olyckor kopplat till verken, se fråga 32. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på en levande landsbygd, se fråga 31. Holmen kommer inte att erbjuda en generell inlösen av fastigheter. Om en fastighet passar in i Holmen Skogs generella bestånd eller på annat sätt tydligt kan bidra till projektet är Holmen beredda att ha en diskussion i de specifika fallen.
2	Vi har tagit emot era synpunkter. Se fråga 1 och 2 gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats. Gällande er fråga om mötesformen, se fråga 9. Informationen som skickades ut till berörda har haft kontaktpersoner tydligt angivna och de som önskat skriftliga handlingar har fått sådana skickade hem till sig. En utförlig beskrivning av samrådet med närboende och allmänhet finns i denna handling under Avsnitt 2.3. Gällande verkens livslängd och nedmontering, se fråga 30. Verkens placeringar i samrådsunderlaget var exempel på möjliga placeringar utifrån det som då var känt. Under processens gång tillkommer det ny information som medför justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Gällande byggtrafik, se fråga 34. Gällande påverkan från vägar, se fråga 6. Gällande påverkan på en levande landsbygd, se fråga 31. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, där ingår även en bedömning av påverkan under byggfasen och eventuellt behov av skyddsåtgärder. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande koldioxidutsläpp, se fråga 4. Gällande påverkan på insekter, fåglar och fladdermöss, se fråga 12, 15 och 16. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden och säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 11 och 29. Bedömning av hur skyddade områden, som Natura 2000-områden, påverkas ingår i MKB. Gällande mikroplaster, se fråga 26. Gällande konsekvensanalys se fråga 8. Gällande synpunkter från FSL, se bemötande av deras yttrande ovan. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande rapporten författad av Bertil Persson, se fråga 33. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande ljud, infraljud och vad som händer om riktvärden överskrid, se fråga 20, 23 och 24. Finspångs kommun är en viktig samrådspart i projektet och har inte framför några synpunkter gällande stridande intressen med kommunala planeringsunderlag. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande ljus och skuggor, se fråga 21 och 22. Gällande markvibrationer, se fråga 28. Påverkan på kulturmiljö är en aspekt som utreds i MKB tillhörande ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande hur vindkraftverken påverkas när det inte blåser, se fråga 7. Gällande påverkan på vatten, se fråga 27.
3	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 8. Gällande påverkan på djurliv, fågel, fladdermöss och naturvärden, se fråga 13, 15, 16 och 17. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Samrådet har kungjorts i fler tidningar än vad Länsstyrelsen rekommenderade för att nå så många som möjligt, se Avsnitt 2.5. Gällande säkerhetsavstånd kring vindkraftverken och olyckor kopplade till vindkraftverken, se fråga 29 och 32. Gällande påverkan på vattentäkter och grundvatten, se fråga 27. Gällande effektreglering, se fråga 7. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Möjlig elanslutning redovisas i MKB.
4	Vi har tagit emot din synpunkt.
5	Vi har tagit emot din synpunkt.
6	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på områdets naturvärden och upplevelsevärden, se bemötande under fråga 6, 11 och 17 ovan. Gällande fastighetsvärden, se fråga 25. Gällande påverkan på en levande landsbygd, se fråga 31.

7	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande val av plats, verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 2, 5 och 18. Gällande påverkan på djur, natur och fågel, se fråga 13, 15 och 17. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Det framgår inte av yttrandet var er fastighet är belägen, fastighetsägare inom 3 km bjudits in, se avgränsning av samrådsområdet på kartan i Avsnitt 2.3. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
8	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på naturmiljö, se fråga 6 och 17. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande återvinning av vindkraftverken, se fråga 30.
9	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på friluftslivet, djurliv, fladdermöss och naturvärden, se fråga 11, 13, 16 och 17. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande hälsoeffekter som påverkan från ljud, ljus och skuggor hanteras dessa i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23.
10	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17.
11	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11.
12	Vi har tagit emot din synpunkt gällande förlängning av samrådstiden, se fråga 9. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan från breddning av vägar mm, se fråga 6. Gällande ljud, ljus och skuggor och vad som händer om riktvärden överskrids se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande påverkan på insekter, djur, fåglar och fladdermöss, se fråga 12, 13, 15 och 16. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27. Gällande påverkan på byggnation i området, se fråga 31. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Holmen ser över möjligheten att etablera en bergtäkt, om det blir aktuellt så hanteras frågan via separat miljötillstånd.
13	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande förlängning av samrådstiden, se fråga 9.
14	Vi har tagit emot dina synpunkter. Byggsfasen och skyddsåtgärder hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4.
15	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande konsekvensanalys, se fråga 8. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24.
16	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
17	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. Kommunen har regelbundet informerats sedan projektets start och är en viktig samrådspart i frågan. Hälsoaspekter som påverkan från ljud, ljus och skuggor hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24.
18	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17.
19	Vi har tagit emot er synpunkt. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
20	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2.

21	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Hälsoaspekter som påverkan från ljud, ljus och skuggor kommer hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på djur och natur, se fråga 6, 13 och 17. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29.
22	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande samrådsmötet och samrådstiden, se fråga 9. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan från vägar mm, se fråga 6. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23.
23	Vi har tagit emot dina synpunkter. Det framgår inte av yttrandet var er fastighet är belägen, fastighetsägare inom 3 km bjudits in, se avgränsning av samrådsområdet på kartan i Avsnitt 2.3. Gällande din synpunkt om val av plats, se fråga 2 och gällande din synpunkt på verkens höjd, se fråga 5 ovan. Gällande den förändrade markanvändningen och påverkan på fåglar, fladdermöss och naturvärden se fråga 6, 15, 16 och 16. För dina synpunkter gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
24	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande påverkan på omgivande marker, se fråga 31.
25	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Hälsoaspekter kopplade till ljud, ljus och skuggor hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande val av plats, se fråga 2. Vägarnas utformning kommer framgå av ansökan. Gällande påverkan på natur, insekter, djur, fåglar, se fråga 6, 12, 13, 15 och 17. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande påverkan på omgivande marker, se fråga 31. Gällande vindkraftverkens reglerande system, se fråga 7. Transporten av vindkraftverken görs i samråd med Trafikverket och berörd kommun. Det är turbinleverantören som hanterar frågan. Transporten brukar ske på natten och det görs i regel flera provkörningar för att undersöka sträckan innan det är dags för transport av verken. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området.
26	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande samrådstiden, se fråga 9. Gällande påverkan på insekter, vilt och fladdermöss, se fråga 12, 13 och 16. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande ljud, se fråga 20 och 23.
27	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Påverkan på djur och natur utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
28	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
29	Yttrandet förefaller inte relevant för denna vindkraftspark.
30	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande inventering och påverkan på fågel, se fråga 15. Verkens placeringar är bara exempel eftersom det under processens gång tillkommer ny information som medför justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra

	sig gällande vindkraftsparkens utformning. Gällande påverkan från vägar mm se fråga 6 gällande markintrånget och fråga 34 gällande trafik i byggfasen. Det antal vindkraftverk som anges i ansökan är det antal verk som maximalt kan komma att uppföras inom projektområdet.
31	Vi har tagit emot din synpunkt.
32	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2.
33	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande nedmontering av verken, se fråga 30.
34	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1.
35	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
36	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande hur beräkningarna gjorts, ljud, ljus och skuggor se fråga 18, 20, 21, 22 och 23. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1.
37	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på insekter, djur och naturvärden, se fråga 12, 13 och 17. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande verkens koldioxidutsläpp och livscykelanalys, se fråga 4. Gällande verkens livslängd och nedmontering, se fråga 30. Gällande kontakten med räddningstjänsten, se fråga 30. Gällande yttre händelser som kan påverka verken, se fråga 32. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Holmen följer den uppförandekod och de policyer och riktlinjer som tillsammans med lagstiftningen sätter ramarna för Holmens agerande. För mer information se Holmens hemsida.
38	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande ljud, se fråga 20 och 23. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande påverkan på natur från exempelvis vägar, se fråga 6. Gällande påverkan på djur, se fråga 13.
39	Dessa frågor har besvarats genom mejl och svaren framgår i yttrandet.
40	Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. De inventeringar har genomförts som bedömts vara relevanta utifrån befintliga underlag, kunskap om området och den information som framkommit under samrådet där bland annat Länsstyrelsen Östergötland och ornitologiska föreningar yttrat sig. Rapporter från fågelinventeringarna läggs som Bilaga till MKB, dock med sekretess på känsliga uppgifter.
41	Vi har tagit emot dina synpunkter.
42	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11.
43	Gällande tekniska frågor, se teknisk beskrivning. Gällande elsystemet, se fråga 3.

44	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
45	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande upplysningar om fågelförekomster och påverkan på fågel, se fråga 14 och 15. Gällande ljud, ljus och skuggor se även fråga 20, 21, 22 och 23. Verkens placeringar i samrådsunderlaget är exempel. Under processens gång tillkommer ny information som medför justeringar och anpassningar av layouten. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken och vägdragningarna fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Gällande påverkan från vägar, se fråga 6.
46	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
47	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande påverkan från ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
48	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande ljud, se fråga 20 och 23.
49	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på djur, se fråga 13.
50	Vi har tagit emot dina synpunkter. Verkens placeringar är exempel eftersom det under processens gång tillkommer ny information som medför justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Gällande områdets upplevelsevärden och påverkan på djur och naturvärden, se fråga 11, 13 och 17.
51	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, där ingår även en uppföljning mot relevanta miljömål.
52	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
53	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande skyddsavstånd och säkerhetszoner runt verken, se fråga 29. Gällande vad som händer om det börjar brinna i verken eller sker en olycka, se fråga 32. Gällande ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande verkens hållbarhet och återställning se fråga 30.
54	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på djurliv som klövvilt och fågel, se frågorna 13 och 15 ovan. Gällande påverkan på grannmarker, se fråga 31.
55	Vi har tagit emot dina synpunkter. Fågel har inventerats i området, gällande påverkan på fågel, se fråga 15. Gällande påverkan på vilt i området, se fråga 13. Gällande återvinning av verken, se fråga 30.
56	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande din fråga om varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Holmen ser det som sitt ansvar, som en av Sveriges största markägare, att upplåta mark för att utreda möjligheten för vindkraftsetablering. För dina frågor om verkens hållbarhet och ekonomisk lönsamhet se fråga 4. Gällande dina frågor om den förändrade markanvändningen, landskapsbilden och påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 6 och 11. För din fråga om verkens höjd och hur beräkningar gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande din fråga om underlagets objektivitet, se fråga 8. Gällande nedmontering, se fråga 30. Holmen kommer inte publicera de vindanalyser som gjorts

	inom projektet. Det finns två mesoskaliga vindmodeller som är allmänt tillgängliga där det går att ta del av vinddata för området. I en av dessa går det även ta del av data gällande markrähet.
57	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud, se fråga 20 och 23. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. I södra Sverige finns en större efterfrågan på el än tillgång, där lokal kraftproduktion kan bidra till att förbättra kapaciteten i elnätet. Gällande områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på naturmiljö, se fråga 12, 13, 15, 16 och 17. Se fråga 25 gällande påverkan på fastighetsvärde.
58	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd och hur beräkningar har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Det totala markanspråket redovisas i ansökan om tillstånd, se även fråga 6. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Gällande påverkan på djur, fåglar, fladdermöss och naturvärden, se fråga 13, 15, 16 och 17. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande byggtrafiken, se fråga 34. Gällande schaktmassor, se fråga 6.
59	Vi har tagit emot dina synpunkter. Försvarsmakten och radiolänkägare är del av samrådskretsen och yttrar sig utifrån eventuellt berörda radiolänkstråk, vilket beaktas vid placering av vindkraftverk.
60	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är del av ansökan om tillstånd.
61	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande samrådsmötet, se fråga 9. Gällande insekter, djur, fågel och naturvärden, se fråga 12, 13, 15 och 17. Gällande ljud och ljus, se fråga 20 och 23. Gällande nedmontering, se fråga 30. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande olyckor, se fråga 32. Gällande val av plats, se fråga 2.
62	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på hälsa från ljud, ljus och skuggor, kommer detta behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23.
63	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
64	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
65	Tack för informationen, den har beaktats i underlaget. Gällande påverkan på fladdermöss, se fråga 16.
66	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Gällande påverkan på området upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande ljud, se fråga 20 och 23. Holmens tillgång till massa- och timmerved är vital för Holmens industrier. En god relation med virkesleverantörer är en viktig nyckel för att säkerställa den tillgången. Samtidigt behöver Holmen och andra skogsindustrier även tillgång till el för att kunna förädla träråvaran till säljbara produkter. Holmen hoppas på ett fortsatt gott samarbete.
67	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Holmen följer den uppförandekod och de policyer och riktlinjer som tillsammans med lagstiftningen sätter ramarna för Holmens agerande. För mer information se Holmens hemsida. Konsekvenserna av vindkraftsparken kommer utredas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Samrådet har en viktig funktion även för att få ta del av den kunskap som finns om området. Gällande konsekvensanalys och opartiska bedömningar, se fråga

	8. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande fotomontagen, se fråga 10. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande vindkraftverkens reglerande system, se fråga 7. Markanspråket redovisas i ansökan, se även fråga 6. Gällande elanslutningen så kommer möjlig sådan redovisas översiktligt i MKB. Gällande trafik under byggskedet, se fråga 34. Gällande nedmontering och återställande av platsen, se fråga 30, Holmen kommer ställa säkerhet för efterbehandling och andra återställningsåtgärder i enlighet med villkor i beslut. Gällande verkens livslängd och haveri, se fråga 32. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande naturvärdesinventering, se fråga 17, gällande fågel, se fråga 15. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande påverkan från vägar och fundament, se fråga 6. Holmen avser att själva äga och driva vindkraftsparken. Se teknisk beskrivning gällande hur vindkraftverken övervakas.
68	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverka från ljud, se fråga 20 och 23. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
69	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken kommer utredas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande livscykelanalys och konsekvensanalys, se fråga 4 och 8. Gällande nedmontering och återvinning, se fråga 30. Markanspråket för vägar, fundament mm kommer redovisas i ansökan, se även fråga 6. Gällande insekter, djur, fågel och fladdermöss, se fråga 12, 13, 15 och 16. Gällande mikroplast, se fråga 26. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på vattenmiljöer, se fråga 27. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande säkerhetsavstånd runt verken, risk för iskast och om olyckor sker, se fråga 29, 19 och 32. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande val av plats, se fråga 2.
70	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande era synpunkter om påverkan på fladdermöss och fåglar se fråga 15 och 16. Gällande er oro för påverkan från ljud och ljus se fråga 20,21 och 23. För er fråga gällande fastighetsvärden se fråga 25. Gällande hur beräkningarna gjorts när det inte finns liknande verk, se fråga 18.
71	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. Gällande påverkan på hälsa från ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
72	Gällande påverkan på djur och natur, se fråga 6, 12, 13, 15, 16 och 17. Under anläggningsskedet kommer jaktmöjligheterna eventuellt bli begränsade. När vindparken är i drift kommer jakt kunna ske i området. Gällande val av plats och påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 2 och 11. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande risk för iskast och haveri, se fråga 19 och 32. Gällande ljud och ljus och påverkan på hälsan, se fråga 20, 21 och 23. Gällande påverkan på vattenmiljön och egen brunn, se fråga 27.
73	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden och säkerhetsavstånd, se fråga 11 och 29. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Vindförutsättningarna är en viktig aspekt i valet av lokalisering, se fråga 2 gällande val av plats. Gällande ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. Gällande påverkan på insekter, se fråga 12. Gällande markvibrationer, se fråga 28. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Gällande upplysning om fågel samt påverkan på fågel, se fråga 14 och 15.
74	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Det har inte gjorts några mätningar för enskilda fastigheter utan beräknat teoretiska värden för exempelvis vindkraftsparkens ljudpåverkan. Även bostäder som inte har en röd punkt i samrådsunderlaget omfattas av lagstiftningens krav. Gällande påverkan på naturvärden, insekter, djur, fåglar och fladdermöss i området, se fråga 12, 13, 15, 16 och 17. Gällande vad som händer med elen som

	produceras, se fråga 3. Gällande påverkan på fastighetsvärden och ersättning, se fråga 25. För en beskrivning av samrådsförandet hänvisas till övriga rubriker i denna samrådsredogörelse där det framgår hur processen sett ut för samråd med kommuner, närboende med flera. Gällande påverka från ljud, se fråga 20 och 23. Gällande trafik under byggfasen, se fråga 34. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2.
75	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden och säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 11 och 29. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande markintrånget från vägar och fundament, se fråga 6. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande påverkan på djur, fågel och fladdermöss, se fråga 13, 15 och 16. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27. Gällande mikroplast, se fråga 26. Gällande nedmontering, se fråga 30. Holmen kommer inte att erbjuda en generell inlösen av fastigheter. Om en fastighet passar in i Holmen Skogs generella bestånd eller på annat sätt tydligt kan bidra till projektet är Holmen beredda att ha en diskussion i de specifika fallen. Holmen ser över möjligheten att etablera en bergtäkt, om det blir aktuellt så hanteras frågan via separat miljö tillstånd.
76	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 8 gällande konsekvensanalys. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande hur jämn elen är och vindstilla dagar, se fråga 7. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande var som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Gällande markintrånget från vägar och fundament mm, se fråga 6. Gällande skyddsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på fågel och fladdermöss, se fråga 15 och 16. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden/landskapsbilden, se fråga 11.
77	Vi har tagit emot dina synpunkter. Stoppområden är exempelvis områden med höga naturvärden, elledningar, väg och järnväg. Eftersom det under processens gång tillkommer ny information som gör att ytterligare områden blir stoppområden går det inte säga var verken kommer placeras innan samrådet är genomfört. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning.
78	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på vattenmiljön och markvibrationer, se fråga 27 och 28.
79	Holmen strävar efter att nyttja befintliga vägar i så stor utsträckning som möjligt. För anslutningsvägar utanför Holmens markinnehav där åtgärder bedöms behöva genomföras, såsom förbättring av bärlager, ev. breddning etc., kommer detta ske i samråd med berörd fastighetsägare vid detaljprojektering. Vi behov kommer Holmen dra nya vägar på egen mark.
80	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1.
81	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande påverkan på djurlivet, se fråga 12, 13, 15 och 16.
82	Vi har tagit emot dina synpunkter. Verkens placeringar i samrådsunderlaget är exempel utifrån det som då var känt. Under processens gång tillkommer det ny information som medför justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Gällande områdets naturvärden och påverkan på fågel, se fråga 17 och 15.

83	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Se även fråga 2 gällande val av plats.
84	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd, hur beräkningarna gjorts och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 5, 18 och 24. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande säkerhetsavstånd till verken, se fråga 29. Gällande områdets naturvärden och förekommande arter, se fråga 12, 13, 15, 16 och 17. Gällande påverkan från vägar, se fråga 6. Gällande fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande området upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på omgivande marker, se fråga 31. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området.
85	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats och verkens höjd, se fråga 2 och 5. Gällande påverkan på fastighetspriser och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på en levande landsbygd, se fråga 31. Gällande skugga, se fråga 22. Gällande områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på dricksvattentäkt, se fråga 27. Gällande trafik i byggskedet, se fråga 34. Gällande ljus, se fråga 21. Gällande påverkan på insekter, djur, fågel och fladdermöss, se fråga 12, 13, 15 och 16. Vindkraften kan bidra till nya lokala arbetstillfällen, främst under etableringsfasen men även under driftfasen, om det finns lokalt utbud av de tjänster och den kompetens som efterfrågas. Se fråga 1 gällande varför Holmen satsar på vindkraft och fråga 31 gällande landsbygdsutveckling.
86	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande markanspråket, se fråga 6. Gällande säkerhetszon, se fråga 29 och gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande kompenserande elkraftkälla, se fråga 7. Gällande påverkan på vatten, se fråga 27. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan från ljus, se fråga 21. Gällande påverkan från ljud, se fråga 20 och 23. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. Gällande påverkan på insekter och fladdermöss, se fråga 12 och 16. Gällande påverkan från markanspråket från vägar mm, se fråga 6. Gällande säkerhetszoner, se fråga 29. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande haverier, se fråga 32. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
87	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, där ingår en avstämning mot relevanta miljömål. Gällande ljud, ljus och skuggor, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande nedmontering, se fråga 30. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande påverkan på insekter och fågel, se fråga 12 och 15.
88	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Verkens placeringar i samrådsunderlaget är bara exempel utifrån det som då var känt. Under processens gång tillkommer det ny information som medför justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande en levande landsbygd, se fråga 31. Gällande påverkan på vattenmiljöer och brunnar, se fråga 27. Gällande risk för iskast och olyckor, se fråga 19 och 32. Gällande påverkan på insekter, djur, fåglar och fladdermöss, se fråga 12, 13, 15 och 16. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området.
89	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande val av plats och verkens höjd, se fråga 2 och 5. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan från vägar mm, se fråga 6. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande nedmontering av vindkraftverken, se fråga 30.

90	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande samrådet, se fråga 9. Gällande påverkan från vägar, fundament mm, se fråga 6. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande anläggandet av vindkraftverken, se teknisk beskrivning som är en del av ansökan. Gällande livscykelanalys, se fråga 4. Gällande nedmontering av vindkraftverken, se fråga 30. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden och djurliv, se fråga 11 och 13.
91	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande påverkan på naturvärde och fågel och områdets upplevelsevärden, se fråga 11, 15 och 17. Gällande val av plats, se fråga 2.
92	Vi har tagit emot dina synpunkter. Flera av dessa behandlas mer ingående i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, som påverkan på naturmiljö, friluftsliv, fågelliv, fladdermöss, ljud, ljus och skuggor. Se även fråga 11, 13, 15, 16, 17, 21, 22 och 23 ovan. Gällande din synpunkt om konsekvensanalys, se fråga 8. Gällande din synpunkt på fastighetsvärde och ersättning se fråga 25.
93	Vi har tagit emot dina synpunkter. Dessa behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
94	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken kommer utredas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på djur och natur, se fråga 6 och 13. Gällande ljud, se fråga 20 och 23.
95	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 8. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Gällande hur beräkningarna har gjorts, se fråga 18.
96	Vi har tagit emot dina synpunkter.
97	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på djur, fågel, fladdermöss och områdets naturvärden, se fråga 13, 15, 16 och 17. Gällande påverkan från ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande verkens höjd och de beräkningar som gjorts se fråga 5 och 18. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning se fråga 25.
98	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande områdets utveckling, se fråga 31. Gällande påverkan från skugga, se fråga 22. Gällande påverkan från ljud, se fråga 20 och 23. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på vatten, se fråga 27. Transporten av vindkraftverken görs i samråd med Trafikverket och berörd kommun. Det är turbinleverantören som hanterar frågan. Transporten brukar ske på natten och det görs i regel flera provkörningar för att undersöka sträckan innan det är dags för transport av verken. Gällande påverkan från ljus, se fråga 21. Gällande påverkan på insekter, djur, fågel och fladdermöss, se fråga 12, 13, 15 och 16.
99	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande din fråga om hur elen kommer användas och hur konstadseffektiva verken är hänvisas till fråga 3, 4 och 7. Påverkan från ljud och ljus utreds inom den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21 och 23. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.

100	Vi har tagit emot dina synpunkter. Miljöpåverkan, där även ljud, ljus och skuggor ingår, behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande vindkraftverkens livslängd, se fråga 30. Gällande hur beräkningarna gjorts se fråga 18. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande påverkan på djur se fråga 13.
101	Vi har tagit emot dina synpunkter. I fråga 1 framgår varför Holmen satsar på vindkraft. Gällande din fråga om konsekvensanalys och livscykelanalys, se fråga 4 och 8. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts se fråga 5 och 18. Gällande reglering av energin, se fråga 7. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på insekter, djur, fågel och fladdermöss, se fråga 12, 13, 15 och 16. Gällande områdetets naturvärden, se fråga 17. Gällande påverkan från ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande vad som händer med elen som produceras se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande mikroplaster, se fråga 26. Gällande nedmontering av verken, se fråga 30. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24.
102	Vi har tagit emot dina synpunkter. Frågor som friluftsliv och påverkan på naturmiljön kommer hanteras inom den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande svarstiden, se fråga 9, gällande påverkan på fastighetsvärde se fråga 25.
103	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande inbjudan till samråd så ombads fastighetsägare i dessa att vidarebefordra informationen till berörda hyresgäster, inbjudan har även annonserats i lokaltidningar i både tryckt form och digitalt.
104	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande markanspråket från vägar mm, se fråga 6. Gällande påverkan på områdetets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på djur, fåglar och områdetets naturvärden, se fråga 13, 15 och 17. Gällande påverkan från ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23.
105	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på friluftslivet, närboende och de som rör sig i området se fråga 11. Gällande den förändrade markanvändningen, se fråga 6. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande hur beräkningarna gjorts, se fråga 18. Påverkan och konsekvenser för naturmiljö, friluftsliv, fågel, ljud mm hanteras inom den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Se även fråga 12, 13, 15 och 17. Gällande säkerhetszoner kring verken, se fråga 29. Gällande nedmontering, se fråga 30.
106	Vi har tagit emot dina synpunkter. Påverkan och konsekvenser för naturmiljö och friluftsliv kommer behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. För val av plats se fråga 2 och gällande påverkan på fastighetsvärde se fråga 25.
107	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetspriser och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på vatten, se fråga 27. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande om det kommer vara möjligt att bygga nytt i området, se fråga 31.
108	Vi har tagit emot dina synpunkter. Skulle projektet innebära att biotopskyddade objekt påverkas behöver det sökas dispens för det hos Länsstyrelsen Östergötland. Gällande din oro för att tystnaden och mörkret ska försvinna, se fråga 21 och 22. Påverkan och konsekvenser för bland annat friluftsliv och naturmiljö kommer behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande fladdermöss se även fråga 16. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
109	Vi har tagit emot dina synpunkter. Se fråga 1 och 2 gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats. Gällande samrådet, se fråga 9. Du kan även läsa mer om samrådet med närboende och allmänheten i Avsnitt 2.3 ovan. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud, ljus och skuggor samt vad som

	händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden och säkerhetsavstånd till vindkraftverken, se fråga 11 och 29. Gällande att bygga nytt i området, se fråga 31. Gällande påverkan på djur och fågel, se fråga 12 och 15. Inventeringarna har genomförts av Sweco. Gällande fotomontagen, se fråga 10. Gällande påverkan från vägar och fundament mm, se fråga 6. Gällande livscykelanalys, se fråga 4. Gällande verkens hållbarhet och nedmontering, se fråga 30. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området.
110	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande ljud och skugga, se fråga 20, 22 och 23. Gällande olyckor kopplat till vindkraftverken och risk för iskast, se fråga 19 och 30. Verkens placeringar i samrådsunderlaget var exempel utifrån det som då var känt. Under processens gång har ny information tillkommit som medfört justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. I denna handling redovisas hur samrådet genomförts, vilka som bjudits in till samråd mm. Gällande ljus, se fråga 21. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Gällande påverkan på naturmiljön inom området kommer det redovisas vilka utredningar och inventeringar som genomförts i ansökan med bilagor, se även fråga 13, 15, 16 och 17. Gällande fotomontagen, se fråga 10. Gällande påverkan på omgivande marker, se fråga 31. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27. Gällande den rapport som författats av Bertil Persson, se fråga 33. Gällande synpunkter från Motvind Sverige och FSL har dessa även skickats in av respektive organisation och bemöts där. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området.
111	Vi har tagit emot dina synpunkter. Ljud är en av de frågor som utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. För din synpunkt gällande infraljud, se fråga 23.
112	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande reglerande/balanserade system, se fråga 7. Gällande ljud, ljus och skuggor samt vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22, 23 och 24.
113	Vi har tagit emot dina synpunkter. Varför just här bemöts under fråga 2. Gällande den tysta miljön, ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på insekter, fågel och fladdermöss, se fråga 12, 15 och 16. Gällande påverkan på naturmiljön och friluftslivet, se fråga 6, 11 och 17.
114	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på insekter, fåglar och djur, se fråga 12, 13 och 15. Gällande påverkan på ljud och skuggor, se fråga 20, 22 och 23. Gällande risken för iskast, se fråga 19. Gällande säkerhetsavstånd till verken, se fråga 29. Gällande nedmontering och återställande av platsen, se fråga 30.
115	Vi har tagit emot dina synpunkter. Det är inte aktuellt att montera en mobilkran för att illustrera hinderbelysning. Gällande anläggande av vägar mm, se fråga 6. Holmen ser över möjligheten att etablera en bergtäkt, om det blir aktuellt så hanteras frågan via separat miljötillstånd. Transporten av vindkraftverken görs i samråd med Trafikverket och berörd kommun. Det är turbinleverantören som hanterar frågan. Transporten brukar ske på natten och det görs i regel flera provkörningar för att undersöka sträckan innan det är dags för transport av verken.
116	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2.
117	Vi har tagit emot dina synpunkter.

118	Vi har tagit emot dina synpunkter. När det gäller verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. När det gäller påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
119	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud, se fråga 20, 23 och 24.
120	Vi har tagit emot din synpunkt.
121	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande påverkan på djur och områdets naturvärden, se fråga 13 och 17. Gällande påverkan från markföroreningar, se fråga 27.
122	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande påverkan från ljus, se fråga 21. Gällande påverkan på fågel och naturvärden, se fråga 15 och 17.
123	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande påverkan på djur och naturvärden, se fråga 13 och 17. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11.
124	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Läs mer om samråd med närboende och allmänheten ovan under Avsnitt 2.3.. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
125	Vi har tagit emot dina synpunkter. När det gäller påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan från skugga, se fråga 22. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24.
126	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Påverkan på hälsa från ljud, ljus och buller hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande påverkan på djurlivet se fråga 13. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande återställande, se fråga 30. Gällande påverkan på vatten, se fråga 27.
127	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 8. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande ljud, se fråga 20 och 23. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på landsbygdsutvecklingen, se fråga 31. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande säkerhetszoner och risk för iskast, se fråga 29 och 19. Gällande påverkan på djur och fåglar, se fråga 13 och 15. Gällande vägar, se fråga 6. Gällande verkens livslängd, se fråga 30. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3.
128	Vi har tagit emot dina synpunkter. När det gäller hur beräkningarna gjorts, se fråga 18. Gällande fotomontagen, se fråga 10. Gällande infraljud se fråga 23. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. Gällande Ljud, ljus och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 23 och 24. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. . Holmen ser över möjligheten att etablera en bergtäkt, om det blir aktuellt så hanteras frågan via separat miljö tillstånd. Materialåtgång redovisas i teknisk beskrivning. Gällande skogsdatan har den uppdaterats till MKB med senast tillgängliga data från SLU.
129	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande konsekvensanalys, se fråga 8. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud, skuggor och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 22, 23 och 24. Gällande nedmontering och återställande, se fråga 30.

130	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud, ljus och skuggor samt vad som händer om riktvärden överskrids se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande påverkan på insekter, djurliv, fågel, fladdermöss och naturvärdesinventeringar, se fråga 12, 13, 15, 16 och 17. Gällande verkens hållbarhet och ekonomisk lönsamhet, se fråga 4. Gällande påverkan på området upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande skogsdatan har den uppdaterats till MKB med senast tillgängliga data från SLU. Gällande förlängd svarstid, se fråga 9. Gällande skyddsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande nedmontering av verken, se fråga 30. Gällande mikroplaster, se fråga 26.
131	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Kumulativa effekter hanteras i den MKB som är del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning se fråga 25. Gällande påverkan på framtida byggnation i området, se fråga 31.
132	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Stoppområden är exempelvis områden med höga naturvärden, elledning, väg och järnväg. Eftersom det under processens gång tillkommer ny information som gör att ytterligare områden blir stoppområden går det inte säga var verken kommer placeras innan samrådet är genomfört. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Holmen ser över möjligheten att etablera en bergtäkt, om det blir aktuellt så hanteras frågan via separat miljötillstånd.
133	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud, ljus och skugga, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande byggtrafik, se fråga 34. Gällande säkerhetsavstånd kring verken och möjligheten att bygga i området i framtiden, se fråga 29 och 31.
134	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande trafik under byggfasen, se fråga 34.
135	Vi har tagit emot dina synpunkter. Ljud, ljus och skugga såväl som kumulativa effekter hanteras i den MKB som är en del av ansökan, se även fråga 20, 21 22 och 23. Gällande påverkan på fladdermöss, se fråga 16. Holmen bedriver sitt skogsbruk utifrån portalparagrafen i Skogsvårdslagen och i enlighet med FSC-certifieringen.
136	Vi har tagit emot dina synpunkter. Påverkan på Stora Mossen utreds i MKB. Gällande påverkan från ljud, se fråga 20 och 23. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15.
137	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan från breddning av vägar mm, se fråga 6. När det gäller verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande påverkan på fastighetsvärden och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på djur, fågel och fladdermöss, se fråga 13, 15 och 16. Gällande påverkan från ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. När det gäller hur beräkningarna gjorts, se fråga 18. Se fråga 26 gällande mikroplaster.
138	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats och verkens höjd, se fråga 2 och 5. Gällande påverkan på friluftsliv, djur, fågel och naturmiljö se fråga 11,13,15 och 17. Gällande hälsoeffekter som påverkan från ljud, ljus och skuggor hanteras dessa i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande trafik under byggfasen, se fråga 34. Gällande markvibrationer, se fråga 28.
139	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på djur, fågel och fladdermöss, se fråga 13, 15 och 16. Gällande påverkan på naturen från exempelvis breddning av vägar, se fråga 6. Gällande påverkan på fastighetsvärden, se fråga 25. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande behovet av back up-energi, se fråga 7. Gällande nedmontering av vindkraftverken och återställande av platsen, se fråga 30. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande mikroplaster, se fråga 26.

140	Vi har tagit emot dina synpunkter. Påverkan på friluftsliv och påverkan på hälsa från ljud, ljus och skugga är aspekter som kommer hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 11, 20, 21 och 22. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29.
141	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud, ljus och skuggor samt vad som händer om riktvärden överskrider se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande påverkan på insekter, fågel, djur, och naturvärden se fråga 12, 13, 15 och 17. Gällande påverkan vid breddning av vägar mm, se fråga 6. Gällande val av plats se fråga 2. Påverkan på friluftsliv är en av de frågor som kommer hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 11. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande nedmontering och återställande, se fråga 30.
142	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på hälsa, se fråga 20, 21, 22 och 23 gällande ljud, ljus och skuggor. Gällande påverkan på naturvärden, se fråga 17. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2.
143	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på insekter, djur, fågel och naturvärden, se fråga 12, 13, 15 och 17. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20,21,22 och 23. Gällande hur beräkningarna gjorts, se fråga 18. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande påverkan från breddning av vägar mm, se fråga 6. Gällande återställande av marken, se fråga 30. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27.
144	Vi har tagit emot dina synpunkter. MKB som är en del av ansökan om tillstånd jämför den ansökta vindkraftsparken med ett nollalternativ, vilket är områdets troliga utveckling om inte vindkraftsparken blir av.
145	Vi har tagit emot dina synpunkter. Se fråga 1 och 2 gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats. Gällande samrådstiden, se fråga 9. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande nedmontering, se fråga 30. Gällande ljud, se fråga 20 och 23. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, säkerhetsavstånd kring verken och risk för iskast, se fråga 11, 29 och 19.
146	Vi har tagit emot dina synpunkter.
147	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande naturvärden, vilt och fågel, se fråga 13, 15 och 17. Gällande trafik under byggskedet, se fråga 34. Gällande verkens hållbarhet och miljömässighet, se fråga 4.
148	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Påverkan på naturvärden och påverkan på hälsa från ljud, ljus och skuggor är några av de frågor som behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Skogsbruket i området sker enligt skogsbruksplan och med hänsyn till naturvärden i enlighet med certifieringarna.
149	Vi har tagit emot dina synpunkter. Påverkan på riksintressen och friluftsliv hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Synpunkten gällande Norrköpings översiktsplan inte aktuell i denna samrådsredogörelse då vindkraftspark Högsjön ligger i Finspångs kommun. Holmen är positiva till idén om att åka och kolla på en vindkraftspark. Om det blir aktuellt kommer det mer information. Tills vidare finns det möjlighet att se vilka tillståndsgivna och uppförda vindkraftverk som finns i närområdet i Vindbrukskollen, som är en nationell karttjänst om etablering av vindkraftverk som ges ut av länsstyrelserna, https://vbk.lansstyrelsen.se/ .

150	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på djur, fågel och fladdermöss, se fråga 13,15 och 16. Gällande påverkan från ljud, ljus och skuggor, se fråga 20,21, 22 och 23. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande säkerhetsavstånd till verken, se fråga 29.
151	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på djur och naturvärden är de med bland de aspekter som behandlas i den MKB som är en del av ansökan. I MKB beskrivs även påverkan under byggskedet, se även fråga 13 och 17. Gällande hur beräkningarna gjorts, se fråga 18. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Inför ansökan om tillstånd har stor hänsyn tagits till de natur- och kulturmiljöer som finns i området i arbete med lämpliga placeringar av vindkraftverk och vägar mm. Verksamheten bedöms därmed förenlig med Holmens skogscertifieringar. Holmen bedömer att vindkraftsetableringar klarar sig utan subventioner, men det är en politisk fråga som Holmen inte har rådighet över.
152	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande ljud, ljus, skuggor och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Kulturmiljö behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. FSC ställer krav på hur en vindkraftspark kan etableras, dessa krav följs.
153	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande val av plats, se fråga 2. Holmen avser själva äga och driva vindkraftsparken. Gällande återställande av platsen, se fråga 30
154	Vi har tagit emot din synpunkt.
155	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande infraljud, se fråga 24. Gällande vindkraftverkens reglerande system, se fråga 7. Berörda miljöaspekter beskrivs mer ingående i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
156	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på djur och fågel, se fråga 13 och 15. I MKB redovisas föreslaget vägnät för vindkraftsparken. Kommunalskatten är inget som Holmens har ansvar för eller rådighet gällande.
157	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 9. Gällande ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. Gällande ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan från vägar mm och nedmontering av verken, se fråga 6 och 30. Gällande påverkan på djur, fåglar och fladdermöss, se fråga 13, 15 och 16. Gällande vad som händer när det inte blåser, se fråga 7.
158	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Under anläggningsskedet kommer jaktmöjligheterna eventuellt bli begränsade. När vindparken är i drift kommer jakt kunna ske i området.
159	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, där ingår även uppföljning mot relevanta miljömål. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Gällande säkerhetszoner kring verken och risk för iskast, se fråga 19 och 29. Gällande olyckor kopplat till vindkraftverken, se fråga 32. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande samrådsportalen, se Avsnitt ovan. Alla yttranden presenteras i sin helhet i denna samrådsredogörelse, samrådsmötet har inte protokollförts. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande vindkraftverkens koldioxidutsläpp, se fråga 4. Gällande nedmontering och återställning, se fråga 30. Holmen kommer ställa säkerhet för efterbehandling och andra återställningsåtgärder i enlighet med villkor i beslut och då gällande lagstiftning. Gällande påverkan på insekter, djur, fåglar och naturvärden, se fråga 12, 13, 15, 15 och 17. Gällande påverkan från vägar mm, se fråga 6. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden och en levande landsbygd, de fråga 11 och 31. Påverkan under byggskedet utreds i MKB, gällande trafik under byggfasen, se fråga 34. Gällande påverkan på

	fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Det är ännu inte bestämt vilken leverantör Holmen kommer välja för vindkraftverken. Holmen ser fördelar med att använda lokala entreprenörer där det är möjligt. Holmen ser gärna att tillresta entreprenörer bor i närområdet under tiden de arbetar med vindkraftsparken för att skapa intäkter för de som hyr ut hotellrum och stugor. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Hur myndigheter yttrat sig framgår av denna samrådsredogörelse. Gällande balanserande system, se fråga 7. Rotorbladen kommer vara antireflexbehandlade, se MKB.
160	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
161	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud, se fråga 20, 23 och 24. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande kompenserande elkraft, se fråga 7. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande ljus och skuggor, se fråga 21 och 22. Gällande påverkan från breddning av vägar mm, se fråga 6. Gällande risk för iskast och haveri, se fråga 19 och 32. Gällande insekter och fåglar, se fråga 12 och 15. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29.
162	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Gällande återställning, se fråga 30. Gällande hur beräkningarna gjorts, ljud, ljus och skuggor och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 18, 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande fotomontagen, se fråga 10.
163	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. Det görs inga mätningar av buller att använda som utgångsvärde. Gällande upplysningar om fågelförekomster och påverkan på fågel, se fråga 14 och 15. Gällande påverkan på vilt, se fråga 13. De inventeringar har genomförts som bedömts vara relevanta utifrån befintliga underlag, kunskap om området och den information som framkommit under samrådet där bland annat Länsstyrelsen Östergötland yttrat sig. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i MKB.
164	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
165	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande påverkan på djur och natur, se fråga 6 och 17.
166	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande era frågor om projektets tekniska förutsättningar, se teknisk beskrivning som är en del av ansökan om tillstånd. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i MKB. I MKB redovisas även vilka skyddsåtgärder som vidtas. Gällande risk för iskast och olyckor, se fråga 19 och 32. Gällande vindkraftverkens hållbarhet och koldioxidutsläpp se fråga 4. Gällande livslängden på vindkraftverken, nedmontering och påverkan från bisfenol A, se fråga 30. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29. Gällande påverkan från ljud, se fråga 20 och 23.
167	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Beslut kommer fattas av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Östergötland. Det går inte nu att förutspå när beslut kommer fattas. När ärendet är komplett kommer det kungöras av Länsstyrelsen och det kommer då gå att ta del av ansökan och de handlingar som biläggs denna. Det kommunala vetot innebär att det bara går att ge tillstånd till en vindkraftsanläggning om den kommun där anläggningen ska byggas har tillstyrkt (godkänt) det. Gällande verkens livslängd och återställandet efter nedmontering, se fråga 30. Gällande påverkan från vägar mm, se fråga 6. Gällande påverkan på djur/fågelliv, se fråga 13 och 15. Gällande ljud och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 23 och 24. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande hur det går att röra sig i området, se fråga 11. Under anläggningskedet kommer jaktmöjligheterna eventuellt bli begränsade. När vindparken är i drift kommer jakt

	kunna ske i området. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande ljus, se fråga 21. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 8.
168	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på hälsa från ljud, ljus och skuggor, kommer detta behandlas i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
169	Vi har tagit emot din synpunkt. Gällande påverkan på insekter, djur och natur, se fråga 6, 12, 13, 15, 16 och 17.
170	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15.
171	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på insekter, fåglar och andra djur, se fråga 12, 13 och 15. Hälsoaspekter som påverkan från ljud, ljus och skuggor hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Samrådet har kungjorts i fler tidningar än de som rekommenderades av Länsstyrelsen och kommunerna för att säkerställa att informationen skulle nå allmänheten, se även Avsnitt 2.5. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 29.
172	Vi har tagit emot din synpunkt. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
173	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
174	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Hälsoaspekter som påverkan från ljud, ljus och skugga kommer hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11.
175	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
176	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, där ingår även en uppföljning mot relevanta miljömål. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på en levande landsbygd, se fråga 31.
177	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Hälsoaspekter som påverkan från ljud, ljus och skugga kommer hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11.
178	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på vilt och tamdjur, se fråga 13. Hälsoaspekter som påverkan från ljud, ljus och skuggor kommer hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11.
179	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan från ljud, ljus och skuggor, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Det görs inga praktiska mätningar av buller innan uppförandet av vindkraftverken, gällande hur beräkningarna har gjorts se även fråga 18. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande påverkan på insekter, vilt och fågel, se fråga 12, 13 och 15. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande markvibrationer, se fråga 28.
180	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande markanspråket se fråga 6. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande en levande landsbygd, se fråga 31.

181	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på djur, fågel och fladdermöss, se fråga 13, 15 och 16. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande ljud, ljus och skugga, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande säkerhetsavstånd, se fråga 29. Gällande verkens höjd, se fråga 5.
182	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande val av plats och verkens höjd, se fråga 2 och 5.
183	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande ljud, se fråga 20 och 23. Gällande påverkan från vägar mm, se fråga 6. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande val av plats, se fråga 2.
184	Vi har tagit emot era synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande val av plats, se fråga 2.
185	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande ljud, ljus och skuggor, se även fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11.
186	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud och markvibrationer, se fråga 20, 23 och 28. Gällande verkens höjd, se fråga 5. Gällande påverkan på djurlivet, se fråga 13. Gällande val av plats, se fråga 2.
187	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23.
188	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande konsekvensanalys, se fråga 8. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud, ljus, skuggor och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande trafik under byggfasen, se fråga 34. Gällande radiolänkar har dessa fått remiss för att ges möjlighet att yttra sig om projektet.
189	Vi har tagit emot era synpunkter. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning.
190	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande din synpunkt om påverkan på fastighetsvärde se fråga 25. Gällande din synpunkt om påverkan på natur/fågelliv se fråga 13, 15 och 16. För din synpunkt gällande mötesformen se fråga 9. Lågfrekvent ljud behandlas mer ingående i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
191	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud, se fråga 21. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15.
192	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande dina synpunkter på påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
193	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande att du inte blivit tillfrågad i förskott är det just det ett av syftena med samrådsprocessen, att samla in synpunkter och kunskap från närboende och allmänhet. Gällande hur beräkningarna har gjorts, se fråga 18. Gällande ljud, se fråga 20 och 23. Gällande påverkan på djur, se fråga 13.

194	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens livslängd och nedmontering, se fråga 30. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Gällande ljud, ljus och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 23 och 24. Gällande byggtrafik, se fråga 34. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
195	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande påverkan från ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande brand i vindkraftverken, se fråga 32. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen är ansvariga för att verksamheten följer de åtaganden och villkor som följer med ett beviljat tillstånd.
196	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande samrådet, se Avsnitt 2.3 Samråd med närboende och allmänhet ovan samt fråga 9. Vilka myndigheter som fått remiss om ärendet och vad de svarat framgår av denna samrådsredogörelse. Gällande påverkan på hälsa från ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande olyckor, säkerhetsavstånd och risk för iskast, se fråga 32, 29 och 19. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande verkens hållbarhet och nedmontering, se fråga 30. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande vattentäkter och markvibrationer, se fråga 27 och 28. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande en levande landsbygd, se fråga 31. Gällande påverkan på från den förändrade markanvändningen till följd av vägar mm, se fråga 6. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på insekter, djur, fågel och naturmiljö, se fråga 12, 13, 15 och 17. Gällande reglerande/balanserade system, se fråga 7. Möjlig elanslutning redovisas översiktligt i MKB. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande den rapport som författats av Bertil Persson, se fråga 33.
197	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
198	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även se fråga 8. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande vindkraftverkens reglerande system, se fråga 7. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande naturvärdesinventering, se fråga 17. Gällande nedmontering, se fråga 30.
199	Vi har tagit emot dina synpunkter. MKB är en del av ansökan om tillstånd och kommer gå att ta del av när ansökan är komplett och kungörs av Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland.
200	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25.
201	Vi har tagit emot era synpunkter. Flera av dessa behandlas mer ingående i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, som naturmiljö, fågel, fladdermöss och andra djur, ljud, ljus och skuggor. Se även fråga 11, 13, 15, 16, 17, 21, 22 och 23 ovan. För er synpunkt på fastighetsvärden se fråga 25.
202	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan från ljud, se fråga 20 och 23.

203	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande samrådsmötet, se fråga 9. Gällande påverkan på naturvärden från vägar mm, se fråga 6. Gällande påverkan på fågel och fladdermöss, se fråga 15 och 16. Gällande säkerhetszoner kring verken, se fråga 29. Gällande områdets naturvärden, se fråga 17. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande vattenmiljöer, mikroplaster och olyckor kopplat till vindkraftverken, se fråga 27, 26 och 32. Gällande påverkan på fastighetsvärde, säkerhetszoner och framtida byggnation i området, se fråga 25, 29 och 31. Gällande infraljud, se fråga 23. Gällande insekter och djur, se fråga 12 och 13. Gällande markvibrationer, se fråga 28. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande nedmontering, se fråga 30. Gällande ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23.
204	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud, ljus och skuggor och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande säkerhetsavstånd och risk för iskast, se fråga 29 och 19. Gällande påverkan på insekter och fågel, se fråga 12 och 15. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande koldioxidutsläpp, se fråga 4. Gällande olyckor kopplade till vindkraftverken, se fråga 32. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande nedmontering, se fråga 30. Gällande mikroplaster, se fråga 26.
205	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 23 och 24. Området är inte utpekad i kommunens översiktsplan som ett friluftsområde där en låg bullernivå utgör en särskild kvalitet. Gällande val av plats och påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 2 och 11. Gällande säkerhetsavstånd till verken, se fråga 29. Gällande ljus, se fråga 21. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25.
206	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Se fråga 1 och 2 gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande olyckor kopplat till vindkraftverken, mikroplaster och risk för iskast, se fråga 19, 26 och 32. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande den rapport som författats av Bertil Persson, se fråga 33. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27. Gällande påverkan på fågel och fladdermöss, se fråga 15 och 16. Gällande anläggande av vägar, se fråga 6. Gällande livscykelperspektivet, se fråga 4. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden och levande landsbygd, se fråga 11 och 31. Kommunen och Försvarsmakten är viktiga samrådsparter. Gällande mikroplaster, se fråga 26. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Möjlig elanslutning redovisas översiktligt i MKB. Gällande samrådet, se fråga 9. Holmen har inte kännedom om att det finns några vetenskapliga belägg kring att det blir extra mycket torra kring vindkraftverk.
207	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Holmens tillgång till massa- och timmerved är vital för Holmens industrier. En god relation med virkesleverantörer är en viktig nyckel för att säkerställa den tillgången. Samtidigt behöver Holmen och andra skogsindustrier även tillgång till el för att kunna förädla träråvaran till säljbara produkter. Holmen hoppas på ett fortsatt gott samarbete. Inom projektet har det genomförts en byggnadsinventering för att utreda vilka byggnader som är att betrakta som bostäder (bostadshus eller fritidshus). Vid bostäder måste vindkraftsparken utformning ta hänsyn till ljud- och skuggpåverkan. Baserat på den information Holmen har bedöms inte att den byggnad ni nämner som en bostad i den bemärkelsen. Gällande risk för iskast, mikroplaster och haveri, se fråga 19, 26 och 32. Verkens placeringar i samrådsunderlaget är exempel utifrån det som då var känt. Under processens gång tillkommer det ny information som medför justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Gällande ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Huruvida ert hus

	<p>vid Högsjön ska omfattas av riktvärden för buller utreds vidare. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, se även fråga 8. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande påverkan på djur, se fråga 13. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande Bertil Perssons rapport, se fråga 33. Gällande påverkan på vatten, se fråga 27. Gällande fågel och fladdermöss, se fråga 15 och 16. Gällande påverkan på grannmarker, se fråga 31. Gällande skyddsavstånd till verken, se fråga 29. Gällande livscykelanalys och nedmontering, se fråga 4 och 30. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området. Gällande vägdragning, se fråga 6. Holmen ser över möjligheten att etablera en bergtäkt, om det blir aktuellt så hanteras frågan via separat miljö tillstånd. Holmen bedömer att vindkraftsetableringar klarar sig utan subventioner, men det är en politisk fråga som Holmen inte har rådighet över.</p>
208	<p>Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. Gällande områdets upplevelsevärden och säkerhetsavstånd kring verken, se fråga 11 och 29. Gällande ljud, se fråga 20 och 23. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2.</p>
209	<p>Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. Gällande vägar, fundament och påverkan på djur, se fråga 6 och 13. Gällande nedmontering och återställande av marken, se fråga 30. Gällande områdets upplevelsevärden och möjligheten att vistas i området, se fråga 11 och 29. Gällande påverkan på fladdermöss, se fråga 16. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande effektregering, se fråga 7. Gällande risk för iskast, se fråga 19. Gällande påverkan på fåglar, se fråga 15. Gällande mikroplaster, se fråga 26.</p>
210	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande den bifogade rapporten, se fråga 33. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft, se fråga 1. Gällande livscykelanalys, se fråga 4.</p>
211	<p>Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. I MKB redovisas även bland annat alternativa lokaliseringar, hur projektet stämmer överens med kommunala planer och eventuella kumulativa effekter. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud, ljus och skugga samt vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. Området är inte utpekad i kommunens översiktsplan som ett friluftsområde där en låg bullernivå utgör en särskild kvalitet. Gällande fågel och fladdermöss, se fråga 15 och 16. En kulturmiljöinventering har genomförts i området och konsekvenser för kulturmiljön utreds i projektets MKB. Gällande nedmontering, se fråga 30. Gällande livscykelanalys, se fråga 4. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande bygdepeng, se fråga 31.</p>
212	<p>Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande områdets naturvärden, insekter, djur, fåglar och fladdermöss, se fråga 12, 13, 15, 16 och 17. Konsekvenser av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd, där ingår kulturmiljö som en aspekt. Gällande områdets upplevelsevärden och säkerhetsavstånd runt verken, se fråga 11 och 29. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande livscykelanalys och nedmontering, se fråga 4 och 30. Verken placeringar i samrådsunderlaget är exempel utifrån det som då var känt. Under processens gång tillkommer det ny information som medför justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande ljud och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 23 och 24. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande samrådet och samråd tiden, se fråga 9. Påverkan på skyddade områden och områden med naturvärden, som exempelvis Natura 2000-områden och områden i det kommunala naturvårdsprogrammet, redovisas i MKB. Länsstyrelsen Östergötlands yttrande gällande samrådsversionen av Finspångs översiktsplan gäller det område av riksintresse för vindbruk som överlappar naturreservatet Brevens tallskogar. Yttrandet berör inte vindkraftspark Högsjön.</p>

213	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande ljud, se fråga 20 och 23.
214	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande er fråga om verkens höjd, se fråga 5 ovan. Ett eventuellt tillstånd kommer ställa krav på att gällande riktlinjer och krav ska följas. I den MKB som är en del av ansökan om tillstånd utreds såväl hälsoaspekter, som ljud, ljus och skuggor som påverkan på friluftsliv och naturmiljö. Gällande påverkan på fastighetsvärde se fråga 25.
215	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande vad som händer med elen som produceras, se fråga 3. Under anläggningsskedet är området att betrakta som en byggarbetsplats och vägarna kan då komma att vara bommade av säkerhetsskäl. Under driftskedet kommer vägarna vara öppna och tillgängliga för besökare i området. Eventuella mindre avspärningar kan bli aktuella vid service- och underhållsarbeten. Vägarna kommer utformas så de är farbara med vanlig cykel och MTB.
216	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande insekter, fåglar, fladdermöss och områdets upplevelsevärden, se fråga 11, 12, 15 och 16. När det gäller ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. När det gäller verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Vädersystem som orsakar regn (d.v.s. skur/åskmoln och fronter) är stora, skur/åskmoln kan uppgå till ca 10 km i vertikal utbredning och 2 km i horisontell utbredning och fronter har mycket större utbredning än så. Rotationen på luften som vindkraftsvingarna genererar, så kallade vakar, är mycket små i förhållande till dessa vädersystem och kan inte påverka dem. Gällande nedmontering av vindkraftverken, se fråga 30.
217	Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande din fråga om fastighetsvärde, se fråga 25. Ett eventuellt tillstånd kommer ställa krav på att gällande riktlinjer och krav ska följas. I den MKB som är en del av ansökan om tillstånd utreds såväl hälsoaspekter, som ljud, ljus och skuggor som påverkan på friluftsliv och naturmiljö.
218	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Stoppområden är exempelvis områden med höga naturvärden men även områden med elledning, mobilmaster, väg och järnväg. Att det finns många stoppområden innebär inte att området inte är lämpligt för vindkraft utan bara vad inom området som kräver hänsyn. Se även fråga 2, gällande val av plats. När det gäller ljud, ljus och skuggor och vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 20, 21, 22, 23 och 24. När det gäller fladdermöss, se fråga 16. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27. Gällande mikroplaster, se fråga 26. När det gäller risk för iskast och olyckor kopplat till vindkraftverken, se fråga 19 och 32. När det gäller påverkan på fastighetsvärde och ersättning se fråga 25.
219	Vi har tagit emot din synpunkt, gällande upplysningar om fågelförekomster se fråga 14.
220	Vi har tagit emot dina synpunkter. När det gäller verkens höjd, se fråga 5. När det gäller påverkan på djur, se fråga 13.
221	Vi har tagit emot dina synpunkter. Ett eventuellt tillstånd kommer ställa krav på att gällande riktlinjer och krav ska följas. I den MKB som är en del av ansökan om tillstånd utreds såväl hälsoaspekter, som ljud, ljus och skuggor som påverkan på friluftsliv och naturmiljö. Gällande påverkan på fastighetsvärde se fråga 25.
222	Vi har tagit emot din synpunkt. Angående risk för iskast, se fråga 19. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15. När det gäller siktanalysen behandlas denna i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
223	Vi har tagit emot era synpunkter. Gällande ljud, buller och skuggor se fråga 20,21,22 och 23. När det gäller områdets upplevelsevärden och risk för iskast, se fråga 11 och 19. När det gäller påverkan på fastighetsvärden och ersättning se fråga 25. När det gäller påverkan på naturvärden och fågel, se fråga 15 och 17.
224	Vi har tagit emot dina synpunkter. Ljud, ljus och skuggor är några av de frågor som hanteras i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.
225	Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande varför Holmen satsar på vindkraft och val av plats, se fråga 1 och 2. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande samrådet, se Avsnitt 2.3 Samråd med närboende och allmänhet

	<p>ovan samt fråga 9. Vilka myndigheter som fått remiss om ärendet och vad de svarat framgår av denna samrådsredogörelse. Gällande påverkan på hälsa från ljud, ljus och skuggor, se fråga 20, 21, 22 och 23. Gällande olyckor, säkerhetsavstånd och risk för iskast, se fråga 32, 29 och 19. Gällande påverkan på områdets upplevelsevärden, se fråga 11. Gällande verkens hållbarhet och nedmontering, se fråga 30. Gällande verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet, se fråga 4. Gällande vattentäkter och markvibrationer, se fråga 27 och 28. Gällande påverkan på fastighetsvärde och ersättning, se fråga 25. Gällande en levande landsbygd, se fråga 31. Gällande påverkan på från den förändrade markanvändningen till följd av vägar mm, se fråga 6. Gällande verkens höjd och hur beräkningarna har gjorts, se fråga 5 och 18. Gällande vad som händer om riktvärden överskrids, se fråga 24. Gällande val av plats, se fråga 2. Gällande påverkan på insekter, djur, fågel och naturmiljö, se fråga 12, 13, 15 och 17. Gällande reglerande/balanserade system, se fråga 7. . Möjlig elanslutning redovisas översiktligt i MKB. Holmen har för avsikt att vara en aktiv part genom hela processen för vindkraftsparken, både genom möjligt ägande och drift av vindkraftsparken samt genom sin roll som markägare i området.</p>
226	<p>Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande ljud, ljus och skuggor se fråga 20, 21, 22 och 23. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på områdets naturvärden, se fråga 6 och 17.</p>
227	<p>Vi har tagit emot dina synpunkter. Gällande påverkan på djurlivet, se fråga 13. Gällande påverkan på fastighetsvärde, se fråga 25. Gällande ljud och ljus, se fråga 20, 21 och 23. Gällande påverkan på fågel, se fråga 15.</p>
228	<p>Vi har tagit emot dina synpunkter. Dina synpunkter på verkens hållbarhet och ekonomiska lönsamhet besvaras ovan under fråga 4. Berörda miljöaspekter beskrivs mer ingående i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.</p>
229	<p>Vi har tagit emot dina synpunkter. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd.</p>
230	<p>Vi har tagit emot era synpunkter. Verkens placeringar är exempel eftersom det under processens gång tillkommer ny information som medför justeringar. I ansökan som lämnas in till Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Östergötland är positionerna för verken fastställda. Efter att Miljöprövningsdelegationen anser att ansökan är komplett kommer den gå ut på remiss, där möjlighet finns att yttra sig gällande vindkraftsparkens utformning. Konsekvenserna av vindkraftsparken utreds i den MKB som är en del av ansökan om tillstånd. Gällande påverkan på vattenmiljön, se fråga 27. Gällande områdets upplevelsevärden och, påverkan på fågel och naturvärden, se fråga 11, 15 och 17.</p>